

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Ryktesspridning i sociala medier

En diskursanalytisk undersökning av de tekniska egenskaper som påverkar ryktesspridning i diskussionsforum.

Rumor mill in social media

An discourse analytical study of the technical properties affecting rumor mill in discussion groups online.

LOVISA DAHLSTRÖM
KANDIDATUPPSATS I INFORMATIK
Rapport nr: 2015: 080

Göteborgs universitet
Institutionen för tillämpad informationsteknologi
Göteborg, Sverige, september 2015

Abstrakt

Uppsatsen tar avstamp från händelser där beteenden i social media resulterat i negativa konsekvenser för individer och samhälle i form av informations- och ryktesspridning. Tidigare forskning kring rykten har främst fokuserat på vilka egenskaper hos individen som driver denne att sprida rykten, denna uppsats har istället riktat sitt fokus på de tekniska egenskaper i social media som påverkar spridning av rykten samt vilken diskurs som förekommer där. Studien har tagit sin ansats från kritisk diskursanalys där främst Faircloughs tredimensionella modell har tagits i anspråk. Modellen fokuserar på texten, den diskursiva praktiken och slutligen den sociala kontext som knyts till diskursen. I denna studie har den sociala kontexten främst omfattat de tekniska aspekter som verkar påverkande i beteenden kring ryktes- och informationsspridning. I teoriavsnittet beskrivs sociala medier, rykten och ryktesspridning och slutligen ett ramverk för tekniska egenskaper, affordances, i social media. De tekniska egenskaperna består av synlighet, långvarighet, redigerbarhet och association och kan ha påverkande effekter vid ryktesspridning. Det övergripande syftet har varit att undersöka vilka tekniska egenskaper som påverkar den diskurs- och ryktesspridning som sker i diskussionsforumet Flashback Forum. Detta forum har analyserats genom kvalitativa observationer där en avgränsning till en specifik diskussionstråd utgjorts. Slutsatser av det som skrivs visar att diskursen bitvis är ganska rå och innehåller utpekanden och anklagelser men även spekulationer av ren nyfikenhet. Resultatet visar att synlighet och långvarighet tydligast påverkar ryktesspridningen främst då informationen både är lättillgänglig och kan nås på obestämd tid. Att inlägg ligger kvar under lång tid leder till konsekvenser där bland annat personers identitet kan avslöjas långt efter att de publicerats.

Rapporten är skriven på svenska

Nyckelord: Sociala medier, affordances, kritisk diskursanalys, diskussionsforum på nätet, ryktesspridning.

Abstract

This paper is based on events where behaviors in social media result in negative consequences for individuals and society as information and rumors spread. Earlier research on rumors has mainly been focused on the characteristics of the individual that pushes them to spread rumors, this paper focuses on the technical characteristics in social media that can have an impact when information and rumor spread. The study takes the approach of critical discourse analysis which focuses mainly on Faircloughs three-dimensional model. The model centers the text, discursive practice, and ultimately the social context linked to the discourse. This thesis covers the sociotechnical context where technical characteristics seem to affect the behavior around the rumors and dissemination of information in social media. The theory includes social media, rumors, rumor mill and ultimately a framework of affordances. The technical characteristics of affordances include visibility, editability, association and persistence and can have inhibiting effects in social media. The social media discussion forum Flashback has been analyzed where a specific discussion thread has been selected. The aim has been to investigate the properties along with technology affects in the discourse and the spreading of rumors that occurs in the discussion forum. Conclusions indicate that the discourse contains designations and accusations as well as pure curiosity. Interpretations of the discussion thread shows that visibility and persistence are the affordances that have the main technical influence in relation to rumor spread. Results also show that the discourse where people's identities are revealed leads to consequences long after they are published due to posts remaining indefinitely.

The report is written in Swedish

Keywords: *Social media, affordances, critical discourse analysis, discussion forums online, rumor mill.*

Tack till

Jag vill tacka min handledare Marie Eneman för all hjälp och goda råd. Jag vill även tacka Magnus Bergqvist för ytterligare handledning och Sofia Dahlström för konstruktiv kritik.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	5
1.1 Disposition	6
2. Relaterad forskning och teori	7
2.1 Social Media	7
2.1.1 Social Media Analys	8
2.2 Diskussionsforum	9
2.3 Rykten	9
2.3.1 Rykten på Internet	10
2.4 Ramverk för tekniska drivkrafter i social media	12
3. Diskursanalys – Ett ramverk för analys	16
3.1 Diskursanalys	16
3.2 Diskursteori	16
3.3 Kritisk diskursanalys	17
3.4 Faircloughs kritiska diskursanalys	17
3.5 Faircloughs tredimensionella modell	17
4. Flashback Forum som empirisk kontext	19
4.1 Flashback Forum	19
4.1.1 Trådsystem	20
4.1.2 Regler	21
4.2 Kumla-fallet	21
5. Metod	23
5.1 Observation/utförande	23
5.2 Urval	24
5.3 Etik	24
5.4 Validitet	25
5.5 Datainsamling/Analys	25
6. Resultat	27
6.1 Övergripande fakta och händelser i tråden	27
6.2 Textuell dimension	27
6.3 Textens produktion och användning – Diskursiv praktik	31
7. Diskussion	37
7.1 Texten och den diskursiva praktiken – Vad är det som skrivs	37
7.2 Den sociala kontexten – Vilka egenskaper i social media stödjer spridning av rykten?	39
8. Slutsats	41
8.1 Reflektioner över undersökningen	41
8.2 Förslag till framtida forskning	41
9. Källförteckning	43
10. Bilagor	48
10.1 Netikett Flashback Forum	48
10.2 Regler Flashback Forum	49

1. Introduktion

Informationsteknologi (IT) har utan tvekan gett upphov till en mängd positiva aspekter i samhället så som hastigheten på kommunikation och förmågan att hantera stora mängder information. Interaktiviteten har möjliggjort kommunikation mellan parter från helt vitt skilda geografiska platser (Sveningsson et al, 2003). Sättet att kommunicera, uttrycka sig och skapa en identitet har revolutionerats och när man idag har tillgång till nätverkstäckning i princip var som helst kan vi låta information skölja över oss dygnet runt. Bergström (2006) menar att IT på senare tid innebär en digital teknik som innefattar masskommunikation och personlig kommunikation. Detta har sedan skapat en potentiell metod för konsumenter att ta del av nyheter och även för många att engagera sig i produktion och ta del i att sprida nyheter. Företag och privatpersoner sänder inte bara längre ut information utan kan även få en direkt respons på material. Detta har även medfört en ny form av anonymitet i kommunikationen.

De positiva aspekterna av IT kan även användas i negativa syften vilket kan leda till konsekvenser för både individ och samhälle. Olika termer som kränkning på nätet, ryktesspridning och framför allt näthat har fått stor uppmärksamhet i traditionella och sociala medier till följd av negativa aspekter av IT. Begreppet näthat fick särskild genomslagskraft i början av februari 2013 då Uppdrag granskning (2013) sände en dokumentär om det utbredda hatet på nätet mot en rad offentliga kvinnor, ”Män som näthatar kvinnor”. Näthat innebär att bli kränkt, förolämpad, sårad eller förödmjukad via Internet och dokumentären startade en livlig debatt och upprörda känslor. I mitten av december 2012 uppmärksammades ett konto på den sociala fototjänsten Instagram då det publicerats kränkande bilder och känslig information om unga flickor (DN, 2012). Upploppsstämning utspelades utanför den gymnasieskola där det flesta flickor gick och en ung flicka blev tidigt utpekad till den som låg bakom kontot. Flickan fick på grund av hot och oroligheterna tillsammans med sin familj söka hemlig identitet tills det att hon helt friats från anklagelserna av polisen (DN, 2013). Efter händelsen gjordes anmälningar av både förtal, misshandel och skadegörelse.

Möjligheten till anonym massspridning gör att kränkande uppgifter på kort tid kan få en stor global spridning, med långt värre skaderisker för offret än vad tidigare tekniker har gjort (Schultz, 2013). Skillnaderna syns speciellt tydligt i nya medier och främst sociala medier som kommentarsfält, bloggar, Twitter och Facebook. I början av februari 2013 rapporterades i media att en ung flicka tagit sitt liv genom att hoppa framför ett tåg i ett samhälle utanför Stockholm. Rykten florerade på sociala medier och sociala forum om vilka faktorer som låg bakom denna tragiska händelse och om eventuella gärningsmän och personer som mobbat flickan. I en diskussionstråd på Flashback, ett socialt diskussionsforum på Internet, spred sig rykten flitigt. En man från samma stad som flickan pekades ut som gärningsman på grund av att hans ålder, arbete och tidigare framgångar som SM-medaljör stämde överrens med den man som häktats för sexualbrott mot flickan (NA, 2013). Det framgick senare att mannen var oskyldig och så sedan att dagen han blev utpekad på var ”Den värsta dagen i mitt liv”. Detta är bara några exempel på vilka negativa konsekvenser informationsspridning och framför allt ryktesspridning i digitala arenor online kan ge upphov till i dagens samhälle. Ryktesspridning är en av de grundläggande negativa mekanismerna för informationsspridning i sociala medier på grund av dess relevans till följd av sin enkelhet i genomförande och dess

effektivitet (Marett & Joshi, 2009). Utpekningar till följd av spekulationer har som nämnts tydliga negativa konsekvenser på individer. Hur ser då kommunikationen ut i digitala diskussionsforum? Vilka begränsningar finns i hur man får uttrycka sig och vilka faktorer hjälper att rykten sprids? I sociala medier är all aktivitet och information i verksamheten presenterat i textform, och det är därför nödvändigt att särskilt studera språket och diskursen (Baym, 2000). Thomsen (2007) menar att en grundlig analys av textkommunikation kan ge värdefull information och Mitra & Cohen (1999) hävdar att det är möjligt att dra slutsatser kring innehåll av text online genom att analysera den på det sätt den systematiskt är skriven. Genom att se till kontexten av texten och även koppla den till sitt ursprungliga sammanhang ska man således kunna se den sanna innebörden av texten.

Det är med utgångspunkt från dessa tankar denna uppsats ämnar studera diskursen i sociala diskussionsforum online. Syftet blir således att från ett diskursanalytiskt perspektiv studera vad som skrivs och slutligen vilka tekniska egenskaper som verkar stödja ryktesspridning i social media. Studien tar sin ansats från huvudfrågeställningen:

Vilka egenskaper i social media stödjer spridning av rykten?

Studien utgår från Faircloughs tredimensionella modell för kritisk diskursanalys där texten, den diskursiva praktiken och den sociotekniska kontexten omfattas. Denna modell förklaras mer utförligt i uppsatsens teoretiska ramverk. Uppsatsen inleder med en fördjupning i tidigare forskning och teori kring ryktesspridning och studier av sociala medier på Internet. Följande kapitel går mer ingående över hur uppsatsen är upplagd.

1.1 Disposition

Uppsatsen inleder med en presentation av den teori som ligger till grund för studien. I teoriavsnittet beskrivs sociala medier, rykten och ryktesspridning och slutligen ett ramverk för tekniska egenskaper, affordances, i social media. Kapitel 3 syftar till att ge en övergripande teoretisk förståelse för metoden diskursteori, Faircloughs kritiska diskursanalys och Faircloughs tredimensionella modell som uppsatsen tar i anspråk vid analys av texter som producerats på Flashback Forum. I kapitel 4 presenteras Flashback Forum och den kommunikativa händelsen för att ge en rik bild av miljön kring den tråd som observerats. Därefter syftar uppsatsen till att presentera undersökningens tillvägagångssätt vilket inleds i metoddelen i kapitel 5. Begreppet validitet behandlas i dess förhållande till traditionella, kvalitativa metoder och de urval som utgjorts beskrivs och motiveras. I Kapitel 6 presenteras det empiriska resultatet tillsammans med tolkande analyser och textexempel. Därefter presenteras diskussionen som syftar till att knyta ihop resultatet med tidigare teori för att göra rimliga tolkningar enligt Faircloughs tredimensionella modells sista steg. Uppsatsen avslutar med en slutsats som behandlar reflektioner över undersökningen och förslag till fortsatt forskning.

2. Relaterad forskning och teori

Följande kapitel ämnar ge en grundläggande översikt av tidigare forskning och teori kring rykten och social media då det är kring dessa fenomen uppsatsen utför sin undersökning. Inledningsvis presenteras sociala medier övergripligt för att ge läsaren en mer tydligare bild av hur miljön ser ut för att sedan beskriva diskussionsforum, då den specifika undersökningen har utförts i ett särskilt forum, mer ingående. Efterföljande del behandlar en allmän beskrivning av rykten för att redovisa för dess egenskaper och sedan redogöra för ryktesspridning på Internet och sociala forum för att sedan ge en mer ingående redovisning av tidigare forskning kring ryktesspridning på diskussionsform där uppsatsen har sitt tydliga fokus. Slutligen presenteras Treem & Leonardis (2012) tekniska ramverk av affordances, vilka är tekniska egenskaper av social media som kan påverka användarbeteenden. Denna teori ska tillsammans med teori om ryktesspridning bistå undersökningen och svara på uppsatsens frågeställning, alltså vilka egenskaper i social media som stödjer spridning av rykten. Det som är intressant är att se hur människans användning av sociala medier med de tekniska egenskaper och förutsättningar som finns leder till den diskurs som existerar i diskussionsforum på Internet idag.

2.1 Social media

Social media är idag associerat med social programvara när man talar om interaktiva former som bloggar, Wikipedia och andra sociala medier (Lomborg, 2011). När man talar om en mer tekniskt baserad förståelse av social media föreslår Boyd (2008) ett samlingsbegrepp i vilken olika digitala medier används för att interagera med andra nätverksteknologier, som personatorer och smartphones. Andra har beskrivit social media i syfte till kommunikation, att kontrastera till massmedia och vara avsedd för interpersonell kommunikation med personliga uttryck av vanliga användare (Lüders, 2008). Detta synsätt bygger på ett användargenererat innehåll där användarna är de som producerar. Några forskare har behandlat social media som en typ av datorstödd kommunikation (Herring, 1999a), andra forskare har dock definierat social media som en egen kategori av teknologi. Treem & Leonardi (2009) menar att definitionen av social media är beroende av individers tankar kring vad tekniken gör och inte gör istället för hur teknologin ställs i kontext till hur den är byggd. Nuvarande definitioner av social media är för applikationsfokuserade eller för breda för att undersöka hur teknologin påverkar beteenden.

Analys av social media bygger främst på två drivkrafter, tekniken och förändring av den allmänna interaktion som leder till en ökad komplexitet i kommunikationsmiljön (Stieglitz et.al, 2014). De tekniska framstegen ger en möjlighet för ökad kontinuerlig och automatiserad övervakning och analys av sociala mediers innehåll och interaktion. Den ökade förändringen i allmän interaktion i social media leder till en ökad mängd och heterogenitet av kommunikatörer, obegränsad kommunikation och en högre nivå av informationsspridning när det kommer till omfattning och hastighet. Detta visar sig synnerligt idag i utvecklingen av mobila enheter (ibid). På senare tid har IS-forskning visat intresse av att studera utformning, implementation användning och hantering av sociala medier som sociotekniska system och

fokuserat på deras konkreta konsekvenser för anställda, företag och samhälle (ibid). Följande del avser förklara hur IS-forskning ser ut idag kring Social Media.

2.1.1 Social Media Analys

Social Media Analys (SMA) är ett framväxande tvärvetenskapligt forskningsområde som syftar till att kombinera, utvidga och anpassa metoder för analys av data i Social Media (Stieglitz et al, 2014). Denna analys stödjer IS och andra forskningsdiscipliner för att svara på forskningsfrågor och ge arkitektoniska konstruktioner och lösningar för ramverk till social-media baserade applikationer och informationssystem. Sociala medier har på senare tid kommit till att vara en viktig domän i studier inom informationssystem (IS).

Ett intresse för ”Big Social Data” (Manovich 2012; Burgess & Bruns 2012) har på senare tid växt och underlättat tillgång till storskaliga empiriska dataset i sociala medier online som Twitter, Facebook, LinkedIn och andra plattformar som underlättar massarbeten och självorganiserade organisationer som webbloggar och Wikipedia. Big Data definieras som ett kulturellt, tekniskt och vetenskapligt fenomen och grundar sig på ett samspel mellan teknik, analys och metodik. Det finns många fördelar med att analysera Big Social Data från social media. Inte bara för studier men också för mer praktiska ändamål som till exempel när företag ser efter möjligheter till riktad reklam, när det gäller CRM (Customer Relationship Management) och BI (Business Intelligence). Politiska institutioner har också börjat studera folkets åsikter och politiska ställningstaganden för att bättre kunna hantera deras rykte i social media. Då SMA är ett relativt nytt och växande forskningsfält står det inför en rad utmaningar. Tidigare liknande forskningsfält som SNA (Social Network Analysis) saknar precis som SMA en teoretisk kärna och kräver därför ett tvärvetenskapligt forskningssamarbete.

Från ett metodologiskt perspektiv rör sig utmaningarna som SMA står inför, typen av social media-data, insamling av den och befintliga analysmetoder. De data man finner i social media är ofta genererad i väldigt stora kvantiteter och är högdynamisk och komplex och är således inte lätt att processa. De har dessutom både strukturerade och ostrukturerade egenskaper och kan därför inte enkelt behandlas i traditionella databehandlingsapplikationer eller databehandlingsverktyg. Strukturerad data innefattar användaregenskaper, tidsmässig och tematisk data och data som antalet ”gilla-tryckningar”, kommentarer och retweets. Ostrukturerad data innehåller användargenererat textinnehåll som sträcker sig utanför kontexten genom till exempel Facebook-kommentarer och kontextrika bloggar. Boyd & Crawford (2012) menar att stora datamängder från Internet ofta inte är tillförlitliga på grund av dess ofullständighet och inkonsekvens. Särskilt då fler datauppsättningar används tillsammans. De menar även att de kan förekomma feltolkningar om man inte har förståelse för de fördomar och begränsningar som finns. Då det specifika område av social media som undersöks i denna uppsats är diskussionsforumet ger följande text en tydligare bild av vad ett diskussionsforum är och hur ett sådant forum fungerar och ser ut.

2.2 Diskussionsforum

En Community är en grupp människor, som interagerar på nätet, och som styrs av normer och politik (Preece, 2000). Med en balans av sociala och tekniska aspekter definierar Preece et al (2003) en mängd olika Communitys och menar att de är dynamiska och ständigt utvecklande och föränderliga. Vad som gör dem framgångsrika är inte helt lätt att svara på och teknik i sig är inte en garanti för framgång utan bestäms också av sociala faktorer, programvaror, funktionalitet och användbarhet (ibid). Diskussionsforum eller diskussionsgrupper online är en av de mest populära typerna av Communitys med användargenererat innehåll (Said och Wanas, 2011). I diskussionsforum kan användare dela åsikter, erfarenheter, skriva inlägg och leta efter information. Det som skiljer diskussionsforum från andra informationsbaserade Communitys är den struktur av trådar som initierar diskussionen. Detta möjliggör att en rik lagringsplats av användargenererat innehåll som innehåller stora resurser av kunskap. Upptäckten av konversationsstrukturer i sociala medier har behandlats av många forskare. I synnerhet har många studier fokuserat på trådstrukturer i e-postkonversationer. Yeh & Harnly (2006) och Eerera & Carmel (2008) diskuterade likheter i matchningstekniker för trådar i e-postkonversationer och Carvalho & Cohen (2005) fokuserade mer på allmänna handlingar i e-postmeddelanden som förfrågan, förslag och data. Det har också studerats i andra domäner som online-forum. Cong et al (2008) undersökte att finna kvalitetssäkringspar för att öka kreditvärdighetsbedömning. Senare forskning av Lin et al (2009) har utförts där modeller av semantik och strukturer av trådar för förlustfunktioner ansetts bygga på antaganden för gleshet i ämnen och svarsrelationer. Wang & Oard (2009) har studerat samtal i chatkonversationer online genom att undersöka olika strukturer av diskurser med olika funktioner.

En tråd startar med ett ämne postat av en initiativtagare och växer ju mer man diskuterar kring ämnet. Det första inlägget placeras oftast längst upp i tråden och kan kallas för topp-inlägg. (Seo et al, 2011). Detta top-inlägg bygger oftast på ett yttrande vilket kräver interaktion med andra det vill säga en fråga, ett förslag, ett påstående eller klagomål och så vidare. Därefter kan andra svara på och kommentera inlägget. Ofta händer det att svarsinlägg leder till ytterligare svar vilket är en typisk företeelse i diskussionstrådar. Detta leder till så kallade under-trådar och bygger vidare en trådstruktur. (ibid). Det finns i allmänhet två olika trådstrukturer, platt struktur och mångtrådig struktur (ibid). Den platta strukturen av diskussionstrådar visar tråden i kronologisk ordning, är öppen för alla och placerar ett svar längst ner i tråden. Den mångtrådiga strukturen låter användare svara på specifika inlägg och visar inläggen i en strukturerad ordning där svaren hamnar under respektive inlägg. Det är i dessa trådstrukturer uppsatsen finner den data som krävs för att svara på dess frågeställning. Då uppsatsen avser den diskurs som förs i diskussionsforum online, där rykten har ett tydligt fokus följer ett avsnitt kring tidigare forskning om rykten.

2.3 Rykten

Enligt Knapp (1944) är ryktet en fråga med ett intressant ämne som sprids utan kontroll och har oftast setts som skandalöst och skadligt. Således har forskning i stor utsträckning också fokuserat på att kontrollera de skador ryktet har orsakat (Di Fonzo et al. 1994). Di Fonzo menar att rykten skiljer sig från skvaller då rykten är mer personligt inriktade. Rosnows

(1988) forskning visar att rykten i grund och botten är offentliga kommunikationer som oftast utmärks av anklagelser som grundar sig utan direkta bevis. Detta speglar människans antagelser eller misstankar om hur världen fungerar. I många år baserade man ryktesspridning på Gordon W. Allport & Leo Postmans (1947) studier kring första världskriget. Enligt deras rykteslag sätts rykten i rörelse när en berättelse är uppfattad av både talaren och lyssnaren och att ryktet är dolt av tvetydighet. Deras antaganden visade även att förekomsten av rykten varierade beroende på händelsen och mängden av tvetydighet i den situationen. Senare forskning har även pekat på att rykten lindrar spänningar av ångest (Rosnow, 1988). Aguirre et al. (2001) menar att ett rykte sätts i rörelse i situationer där en kollektiv ignorans och tvetydighet kring en händelse uppstår. Ryktet avtar således när ignoransen och tvetydigheten försvinner. Att mäta hur viktigt ett rykte är för en person är dock svårt. Anthony (1973) föreslår att man istället kan mäta vikten av ett betydelsefullt rykte genom att se till hur orolig en person ställer sig inför det. Anthony (1973) menar att en person kanske inte känner oro för denne ett "oviktigt rykte", men om personen känner oro kring det, är det är viktigt rykte. Graden av oro mäter därför hur viktigt ryktet är. Anthony (1973) har skrivit en ryktesformulering som visar att rykten sprider sig snabbare i grupper med högre oro än i grupper där en lägre oro råder. Sammanfattningsvis menar han att ryktesformuleringen är en funktion av oro och en informativ tvetydighet.

2.3.1 Rykten på Internet

Innan Internet spred sig rykten från mun till mun och höll sig inom gränserna för människans sociala liv och umgänge. Internet har sedan, framför allt i sociala medier, tillåtit Communitys världen över att ingå i en sammansvetsad kultur där alla vet allt om alla, något Marshall McLuhans kallar en "global village" (Levmore & Naussbaum, 2010). Idag bedöms människan i stor utsträckning ur kontext utifrån information som finns på nätet. Rykten spelar en viktig roll i samhället och möjligheten till att skydda privat information är nödvändig. Vid val av vänner, partners, i anställningssituationer och viktiga affärer är rykten en betydelsefull del. En amerikansk filosof, John Dewey, beskrev människan som aldrig komplett eller perfekt utan ständigt i rörelse, föränderlig och framför allt ofullständig. Människan hade tidigare möjligheten att förändras, förglömmas och växa. Ökad synlighet till följd av att leva i en transparent online-värld innebär dock att man aldrig kommer kunna övervinna sina tidigare misstag i livet, och lever istället med ett ständigt digitalt bagage av sitt förflutna (Levmore & Naussbaum, 2010). Falsa rykten är utbredda idag på sociala forum och andra sociala medier. Framst uppmärksammas officiella personer och kända företag men det är även lätt att sprida rykten om vem som helst (Levmore & Naussbaum, 2010). I värsta fall kan dessa rykten leda till smärtsamma, skadliga och förödande konsekvenser. Sunstein (2009) menar att människor är rationella och ganska förnuftiga i tron på falska rykten. Han menar även att rykten uppstår och får draghjälp av att de får stöd av tidigare övertygelser hos dem som accepterar dem (ibid).

Rykten sprids enligt Levmore & Naussbaum (2010) genom två processer. Sociala flöden (social cascades) och Grupp-polarisering (Group polarization) där människan har en tendens av att tro på vad andra människor tror på och informativa signaler från andra kan leda till en utbredd tro på falska rykten. Material som skickas i sociala medieforum online som kan

verifieras av andra källor kategoriseras som information. Det material som dock för tillfället är obekräftat men likväl relevant för den arena den skrivs refereras som rykte (Marett & Joshi, 2009). Information och rykten skickas ständigt i grupper av sociala medier men även begäran om information, yttranden och spekulationer. Informationsspridning är väl utforskat inom sociala medier men forskning kring rykten är dock relativt ny. Vad som därför är ganska utforskat är vad som driver människor att sprida information som rykten i sociala mediers forum (ibid). Forskning har främst fokuserat på ryktet från ett sociologiskt och psykologiskt perspektiv där man undersöker effekter av osäkerhet, ångest, godtrogenhet och aktualitet i likhet med Anthony (1973) och Aguirre et al. (2001) som diskuterats tidigare. Denna studie fokuserar inte på att analysera ryktesflöden eller ryktesmönster utan fokuserar på vad som skrivs i sociala diskussionsforum och vilka tekniska egenskaper som stödjer ryktesspridningen i den sociotekniska miljö där den äger rum.

I ett diskussionsforum kan känslan av att vilja öka kunskapen vara en tillräcklig orsak för att dela information (Wasko & Faraj, 2005). De menar även att de medlemmar i ett forum som inte bidrar med information ignoreras av de andra i nätverket.

De miljöer där ryktesspridning sker främjar den genom dess egenskaper och design. Möjligheten av att kunna skriva inlägg anonymt genom att använda sig av ett alias skapar en miljö med låg tillförlitlighet och diskussioner lagras för andra att läsas över obegränsad tid (Bordia & DiFonzo, 2004). Detta betyder inte att alla som befinner sig i sociala medier deltar i att sprida rykten. Det finns sociala egenskaper som påverkar beteenden i ryktesspridning vilka nämnts tidigare, egenskaper av osäkerhet, ångest, godtrogenhet och aktualitet. Deci & Ryan (2000) presenterar en teori kring hur individer beter sig i miljöer med hög frihet och menar att det finns både inre och yttre påverkande drivkrafter. De inre krafterna bygger på en inre motivation och intresse och verkar tillfredställande. Man finner då en aktivitet rolig, intressant och glädjande. De som tycker om att använda en viss teknologi kommer därför med största sannolikhet att använda den igen. De yttre drivkrafterna bygger på att en aktivitet utförs av yttre motivationsfaktorer. I en organisation kan detta till exempel vara ekonomisk ersättning eller en ansedd högre status av andra för individer. Normativa drivkrafter ingår också i Deci & Ryans teorier. De bygger på inflytande av andra medlemmar vilket ska få individer till att vilja dela information med andra.

I diskussionsforum är webbplatsen relativt fri att diskutera vilka ämnen som helst. Skillnaden mellan en vanlig chat online och diskussionsforum är att användarens diskussioner arkiveras för andra att läsa i diskussionstrådar, relaterade till ett visst ämne på obestämd tid. Kvalitén i diskussionstrådar varierar kraftigt då de innehåller allt från informativ kunskap till främmande och opassande information. I många fall förekommer så kallad trollning och flaming med avsikt att störa en pågående diskussion. Trollning innebär enligt Wikipedia att en användare skriver provokativa, märkliga, irrelevanta och oseriösa inlägg där man använder ologiska argument och extrema åsikter genom otrevliga diskussionstekniker (Wikipedia). Begreppet flaming i sin tur förklaras på Wikipedia som där diskussioner går i överstyr och där man börjar fokusera på att förolämpa motståndaren istället för att hålla sig till sakfrågor. Många diskussionsforum tilldelas moderatorer som med särskilda privilegier har rätt att ta bort, redigera och hålla diskussioner lämpliga för deras arena. Det finns dock alltid en gräns till hur

många trådar och diskussioner de kan ha uppsikt över och hantera manuellt.

För att kunna undersöka vilka tekniska egenskaper som kan påverka informations- och ryktesdelning i social media idag presenterar följande avsnitt de affordances, egenskaper, som utgör uppsatsens teoretiska ramverk.

2.4 Ramverk för tekniska drivkrafter i social media

Treem & Leonardi (2012) presenterar ett ramverk med olika synsätt av affordance, vilket bygger på Gordons (1986) forskning kring människans interaktion med objekt. Gordon menar att människan inte interagerar med objekt utan att uppfatta vad objektet är bra för. Treem & Leonardi (2012) menar i sin tur att det material ett objekt är uppbyggt av kan åstadkomma ett flertal affordances, egenskaper, och att ett objekt i sin tur kan leda till ett flertal utfall. När man talar om sambandet mellan nya teknologier och sociala praktiker kan man använda sig av affordances för att förklara varför olika människor använder samma teknologier. Det kan även användas för att studera hur tekniken orsakar en social förändring (Orlikowski & Barley, 2001). Treem och Leonardi konstaterar att senare forskning har präglats av förhållandet mellan teknik och organisationsförändring genom att lyfta fram olika typer av affordances.

Genom att studera relationella tillvägagångssätt av affordances kan man förklara hur en teknik går samman med en organisations existerande system. Genom att fokusera på affordances som uppstår då individer använder en teknik kan förklara konsekventa effekter i och mellan organisationer. Man kan även se förhållandet mellan användare och typ av egenskaper i teknologin för att klarlägga användning av Social Media i organisationer (Treem & Leonardi, 2012). Denna studie fokuserar inte på ett organisatoriskt perspektiv. Men genom att försöka se förhållandet mellan teknik och användare i användning av Social Media är syftet att undersöka vilka egenskaper av tekniken som gynnar beteenden kring ryktesspridning i diskussionsforum. Teorin kring affordances är då intressant för att finna dessa påverkande egenskaper. Följande avsnitt presenterar Treem & Leonardis affordances vilka är *synlighet*, *långvarighet*, *redigerbarhet* och *association*. Egenskaperna ligger i fokus i uppsatsens senare diskussionsavsnitt. Då begreppen är tagna ur Treem & Leonardis ramverk och forskning hänvisar texten, när inget annat anges till Treem & Leonardi (2012).

Synlighet – Visibility

Synlighet förklarar enligt Treem & Leonardi (2012) mängden ansträngning människan förbrukar för att hitta information. Social media leder användare till olika beteenden, kunskaper och preferenser och om information är svårtillgänglig kommer man antagligen inte heller söka efter den (Brown & Duguid, 2001). Tekniken i Social media möjliggör att användare ser information om varandra och varandras kunskaper genom inlägg, kommentarer, statusuppdateringar, vänförfrågningar och bilder vilket gör att tekniken gör personers kunskap synliga. Boyd (2010) och Grudin (2006) menar att social medias förmåga av att ge ökad synlighet kring både beteenden och information skapar unika konsekvenser vilket skiljer sig från andra tekniker. Andra datormedierade kommunikationer gör också information och beteenden synliga som i till exempel epost-konversationer eller direktmeddelanden, men inte

på samma gemensamma sätt som social media då texten ofta är öppen och är tillgänglig under lång tid.

Ihållande/Långvarighet - Persistence

Kommunikation är ihållande då den förblir tillgänglig i samma form både före och efter man avslutat en prestation och kallas även för omdömesförmåga (Bregman & Haythornthwaite 2001). Information ska förbli tillgänglig för användare och ska inte försvinna eller upphöra. I andra datormedierade kommunikationer som direktmeddelanden eller video-konferenser är kommunikationen ofta bunden i tid. På grund av att informationen i viss social media aldrig upphör kan konsekvenser uppstå långt efter att den har publicerats. Information som denna kan sökas, omspelas, kommenteras, visualiseras och omstruktureras vilket sannolikt kan påverka personliga, sociala och institutionella praktiker (Erickson & Kellogg, 2000). Gergle et al. (2004) menar att genom att ha tillgång till information under långt tid gör den mer kontextualiserad och ger människor tiden att bättre förstå kommunikationer.

Redigerbarhet - Editability

Redigerbarhet innebär att individer kan spendera lång tid på att skriva och bearbeta en text innan den skickas och kan läsas av andra (Walther, 1993). En liknande affordance är upprepningsbarhet vilket hjälper användaren att formulera ett inlägg med rätt mening (Dennis et al, 2008). Det finns två aspekter för funktioner av interaktion, kommunikation som bildas separat och asynkronitet. Redigerbarhet visar även förmågan hos en individ att ändra innehåll som redan är skickad som stavfel eller att radera text (Rice, 1987). I en epost-konversation finns inte möjligheten att redigera en text när den väl är skickad, men i diskussionsforum är möjligheterna större och vissa användare kommer inte ens veta att texten är redigerad. Treem & Leonardi (2012) presenterar tre sätt som redigerbarhet används för att påverka beteenden. Reglering av personliga uttryck, att rikta innehåll och att förbättra informationskvalitet.

Reglering av personliga uttryck

I social media har man chans att hantera hur personlig information delas med andra. Detta brukar oftast vara möjligt på personliga sidor där man kan välja vilken information som ska kunna delas med vilka människor.

Riktat innehåll

Studier visar att användare av social media skriver text på olika sätt beroende på specifik publik. Detta leder till ett beteende där man delar information baserat på målgruppens förväntade reaktion. Forskning inom organisationer har bland annat visat att vid användning av wikis är användare mindre belägna att dela pågående arbeten och att man använder sig av tekniken för att bestämma när andra ska få dem (Danis & Singer, 2008).

Förbättring av informationskvalitet

Social Media tillåter användare att redigera och ändra material långt efter att den publicerats. I studier kring organisationer av Hasan & Pfaff (2006) visar slutsatsen att på grund av att det är så lätt att publicera och underhålla material är det större sannolikhet att man vill använda social media för att bidra med specifik information. Genom att göra det möjligt för användare

att noggrant redigera och hantera information gör sociala medier det lättare att revidera, omforma och samordna innehåll än andra Communitys (Treem & Leonardi, 2012).

Association – Association

Associationer är kopplingar mellan individer, mellan individ och innehåll eller mellan en aktör och en presentation. Det finns två associationer i sociala medier när man talar om affordances. Den första är mellan individer och kallas även för ett socialt band. Dessa kan vara mellan vänner i Communitys, att följa en blogg eller att prenumerera på andras information. Detta är en explicit relation utan märkbar styrka. Den andra formen av association är mellan en individ och en del information. Detta kan exempelvis vara ett bidrag av information till en wiki, ett blogginlägg eller en taggning av en artikel. Informationen ska antingen vara skapad eller blivit erkänd av en individ.

När det gäller association skiljer sig social media från andra datorstödda kommunikationer då den tillhandahålls av tekniken. Exempel på detta är när Facebook själv ger förslag på vänner man kanske känner vilket baseras på algoritmer som rekommenderar innehåll och associationer som baseras på användarmönster och annan bidragande information. Konsekvenser av associationer påverkar både användare och andra potentiella målgrupper. Forskning visar bland annat att relationer formas genom olika datorstödda kommunikationer som formar ett socialt kapital (Blanchard & Horan, 1998). Treem & Leonardi (2012) talar om tre resultat av social media när man talar om association tillsammans med individer och innehåll. Stöd av social anslutning, tillgång till relevant information och att möjliggöra en växande anslutning.

Stöd av social anslutning

Social media möjliggör att associationer för individen blir mer explicita. Detta uppnås bland annat genom att signalera relationer med andra Thom-Santellis et al. (2008) forskning i organisationsmiljö, genom intervjuer med användare, visar att de ofta använder taggning för att formulera sociala kontakter med andra i gruppen. Möjligheten att skapa nya kopplingar mellan människor och innehåll genom social media har påverkat utvecklingen av det sociala kapitalet i organisationer. Genom enkätundersökningar angående teknik och socialt kapital av användare på IBM som använder sociala medier framkom en ökad användning av social media var relaterad med ett ökat socialt kapital bland nya och befintliga relationer Steinfield, DiMicco et al (2009). Förutom att öka det sociala kapitalet för enskilda användare kan användningen av sociala medier med dess stöd för associationer leda till en större gemenskap. En studie med intervjuer med bloggare på ett stort teknikföretag visade att användarna sett deltagande i social media som ett sätt att umgås med andra i organisationen vilket lett till en gemenskap och som hjälpt att bygga ett personligt nätverk.

Tillgång till relevant information

Individer skapar också explicita associationer med innehåll i sociala medier. Forskning visar att användare på IBM som använder sig av Wikis visar att användning av sökord och taggar i inlägg fungerar som ett sätt för användaren att se de explicita kopplingarna mellan objekten (Ding et al, 2007). Undersökningar visade även att anställda på IBM i användandet av

taggningar såg hur andra personer hade taggat. Således ledde detta inte bara till befintliga förblindelser utan även till potentiella framtida relationer mellan information. Associationer av information kan också bidra nytta till organisationer genom att låta experter att dela kunskap. Genom att göra associationer om källan, kvalitén och användbarhet av information kan sociala medier förbättra innehållet av användning i organisationer.

Möjliggöra en växande anslutning

Förutom att stödja användarinitierade anslutningar och funktioner som rankning och rekommendationer i social media ges framväxande former av associationer och föreslagna sätt att förbättra dem. Genom undersökningar av användandet av microbloggen Yatter i ett stort företag visades till exempel att för mer än hälften av användarna hjälpte social media dem att få kontakt med främlingar (Zhang et al. (2010). En annan studie av rekommendationssystem i organisatoriska sociala medier som gjorts av IBMs användare visar att användning av algoritmer för att bearbeta innehåll kan anpassa vilka nyheter som ska levereras till vilka användare genom att identifiera användarens klickanvändning, alltså vilka länkar de tryckt på. Detta visar att social media kan matcha information med en specifik användare.

Dessa egenskaper av affordances kan potentiellt bli påverkade av det social media, det vill säga diskussionsforumet Flashback som står i fokus i uppsatsens analys, och påverka dess användare och deras beteenden i ryktes- och informationsdelning. Ramverket ligger till grund för studiens framtida diskussion tillsammans med övrig teori och kontext.

3. Diskursanalys – Ett ramverk för analys

För att kunna studera den data som förekommer inom den sociala media uppsatsen ämnar, så kallad Big Social data, fordras en teorigrund som stödjer samspelet mellan teknik, analys och metodik. Studiens tillvägagångssätt vid analys utgår således från diskursanalysen vilken består av en rad tvärvetenskapliga och multidisciplinära ansatser som används vid många olika sociala områden, och i många olika sorters undersökningar. Jörgensen & Philips (1999) menar att många diskursanalytiker arbetar tvärs över flera olika diskursfördjupningar och att det finns många teoretiska överväganden och metodiska redskap som inte uteslutande kan räknas till ett bestämt angreppssätt. Denna multidisciplinära metod rekommenderas av författarna då man bör kombinera element från flera tillvägagångssätt inom diskursen för att bygga upp en diskursanalytisk ram i ett specifikt projekt.

Då studiens syfte avser att undersöka hur ryktesspridning tar sig i uttryck och vilka egenskaper som påverkar den i sociala forum fungerar diskursanalys som redskap för att analysera mönster i de textstycken som valts ut. Kritisk diskursanalys ger även flera dimensioner i analysen då den även övergriper konsekvenser av den informations spridning som undersökts och sätter den i motsats till den sociala och kontexten där denna uppsats fokuserar på den sociotekniska kontexten. Följande kapitel ämnar presentera diskursanalys övergripande med en följande del mer fokuserad på diskursanalys, kritisk diskursanalys och slutligen Faircloughs tredimensionella modell från vilken studiens analys tar sin ansats och största fokus.

3.1 Diskursanalys

Diskursanalys kan enkelt förklaras som ett sätt att tala om och förstå världen genom text och skrift (Svenningsson et al, 2003). Ofta tyder begreppet på en idé om hur språket är strukturerat i mönster man följer då man agerar i olika sociala domäner (Jörgensen & Phillips 2002). Börjesson & Palmblad (2007) menar att språket gör något med världen, det skapar och utgör vår verklighet. Grundfrågan i diskursen blir således vad som kvalificerar sig som verkligt och sant vid en viss tid och plats. Neuman (2003) menar att diskursanalytiker inte först och främst är intresserade av själva varat utan om det som håller på att bli till och varför saker och ting uppstår som de gör. Vidare förklarar Neuman att ”en diskurs är ett system för skapande av en uppsättning utsagor och praktiker som, genom att få fotfäste inom olika institutioner, kan framstå som mer eller mindre normala. Systemet är verklighetskonstituerade för sina bärare och uppvisar en viss ordning i sitt mönster av sociala relationer” (Jörgensen & Philips (1999), s.17).

3.2 Diskursteori

Diskursteori är ett diskursanalytiskt angreppssätt och tar som utgångspunkt att den konstruerar den sociala världen i betydelse, och menar på att ”betydelsen aldrig kan låsas fast på grund av språkets grundläggande instabilitet” (Jörgensen och Philips (1999) s. 13). Detta tyder på att diskursen inte i sig självt är självklar utan behöver utformas i kontakt och konflikt med andra diskurser. Teorin syftar till en förståelse av det sociala som diskursiv konstruktion.

Diskursteorin bygger på att språkets struktur ser olika ut beroende på om vi talar eller skriver, och i och med att språket vi använder på Internet varken är talat eller skrivet, kan den ses som en ny slags diskurs (Svenningsson et al, 2003). Flera forskare beskriver datormedierad

kommunikation som en hybridgenre mellan talad och skriven diskurs (Ferrera, Brunner, Whittemore, 1991; Herring, 1996).

3.3 Kritisk diskursanalys

Kritisk diskursanalys är den gren inom diskursanalysen som mest är inriktad på den sociala kontextens betydelse för hur texter används och tolkas (Svenningsson et al, 2003). Texterna anses bidra till att skapa sociala värderingar, relationer och identiteter. Det som är intressant är vad ett visst yttrande eller en viss språkform har för funktioner i ett visst sammanhang (ibid). Genom att studera hur ett yttrande eller en skriven text används i ett visst sammanhang kan man dra slutsats om vilken eller vilka funktioner det fyller. Det som är mest intressant för forskaren då är hur människor skapar mening tillsammans i en kommunikativ situation snarare än hur språkets struktur ser ut (Svenningsson et al, 2003).

3.4 Faircloughs kritiska diskursanalys

Den kritiska diskursanalysen bidrar till att skapa den sociala världen och bygger främst på Norman Faircloughs teorier vilka kretsar mycket kring förändring. Den har som grund i att man genom att binda samman delar från olika diskurser, förändrar dem och därmed även den sociala och kulturella omvärlden. Genom olika metoder och teorier problematiserar man, empiriskt och teoretiskt, förhållanden mellan diskursiv praktik och social och kulturell utveckling i sociala kontexter. I denna studie ligger fokus på att undersöka diskursen och den sociotekniska kontext som omger den. Faircloughs diskursteori ser på diskursen som ett system men inte på ett strukturalistiskt sätt då den är förändringsbar genom språket (Jørgensen & Phillips, 2002). Att beskriva kritisk diskursanalys som en social praktik innebär ett dialektalt samband mellan en viss diskursiv händelse och dess situation, institution och den sociala struktur som inramar den (Fairclough & Wodak 1997 s. 258).

3.5 Faircloughs tredimensionella modell

Fairclough presenterar en tredimensionell modell för analys som innehåller följande: (se även figur 1). **En text** bestående av tal, skrift eller bild där texten är data. **En diskursiv praktik** som innebär på vilket sätt texten är producerad och dess distributionskanaler samt hur texten blivit till. **En sociokulturell kontext** som sätter ramarna för historiska, kulturella och sociala strukturer. (ibid) I denna uppsats ligger alltså fokus på att se till den sociotekniska kontext som omger den sociala media som studeras. Praktiken innebär dels relationerna mellan text och diskursiv praktik och relateras till något yttre och bredare, alltså den sociotekniska kontexten. Diskursens omfång enligt Fairclough kommer att bestämmas av vilken eller av hur många dimensioner som används i undersökningen (Bergström, 2006).

De tre delarna förhåller sig till varandra. Denna diskurs läses enligt Winther & Jørgensen (2000) ur den kommunikativa händelsen dvs. ett språkbruk. Den text som analyseras är dock bara en del av denna kommunikativa händelse, i varje analys måste man även se till **den diskursiva praktiken** och den **sociala praktiken**.

Figur 1. Faircloughs tredimensionella diskursmodell (Watt, 2007).

Sammanfattningsvis finns många definitioner av diskursbegreppet och många olika perspektiv på både diskursteori och diskursanalys (Watt, 2007). Studien utgår från diskursanalysen med inspiration av både Faircloughs kritiska diskursanalys, som är den diskursanalys som är främst inriktad på den sociala kontextens betydelse för hur texter används och tolkas, och Treem & Bernardis ramverk för affordances. Med hjälp av Faircloughs tredimensionella modell ska alltså studiens frågeställning kring vad som skrivs besvaras. Det tekniska ramverket av affordance tas även i anspråk för att svara på studiens andra frågeställning, alltså vilka tekniska egenskaper som påverkar ryktesspridning i social media. Studien utgår från att språket i de texter som analyseras fungerar som ett medium genom vilket verkligheten skapas och struktureras (Sveningsson et al, 2003). Jörgensen & Phillips (2002) menar att man med fördel kan dra in andra inriktningar när man arbetar utifrån Faircloughs teori. Följande kapitel ämnar ge en djupare presentation av det diskussionsforum som analyserats.

4. Flashback Forum som empirisk kontext

Genom att beskriva platser som ingår i studien ges en allmän bild av ramvillkor som studien utgår från och för att på bästa sätt täcka in det fenomen en webbplats utgör bör kunskap om webbplatsens utformning och användning täckas in (Svenningsson et al, 2003). Platser och nyckelhändelser har en stor betydelse till de kulturella och sociala sammanhang som studeras. De riktar ljuset mot särskilda situationer eller händelser som ger ett stort värde i den aktuella studien (ibid). I analysfaser av observationen är det viktigt att hantera en stor mängd ostrukturerad information. Genom att göra en så rimlig och trovärdig analys som möjligt menar Svenningsson et al. (2003) att ett första steg är att göra grundläggande beskrivningar av hur fältet ser ut. I analys av observationer ska detta hjälpa andra att ta del av forskningen och göra egna tolkningar av den (Patton, 1990). I internetstudier ingår tekniska förutsättningar och tekniska handgrepp i beskrivningen av platsen eftersom dessa kan ha stor betydelse för de händelser som kan äga rum och på vilket sätt de sker (Svenningsson et al, 2003).

Detta kapitel syftar till att ge en överblick av studiens kontext och redogöra för Flashback Forums tekniska aspekter. Nedan följer en beskrivning av Flashback Forum som social plattform och de regler som gäller på forumet samt en beskrivning av det fall som diskuteras i den tråd som observerats och analyserats.

4.1 Flashback Forum

Flashback startade i maj år 2000 ett diskussionsforum men redan efter två år, 2002, förbjöds Flashback Media Group och dess grundare att driva diskussionsforum i Sverige. Forumet lade således ner i mitten av december 2002. I juni 2003 öppnades forumet igen men drevs nu från utlandet. Från början drevs det från Storbritannien med Flashback Enterprises Ltd och sedan januari 2010 från USA av Flashback international Inc. Detta är idag två fristående företag utan direkt samband med moderbolaget Flashback Media Group AB (Wikipedia – Flashback Forum). Idag är Flashback Forum det största diskussionsforumet i Sverige och man kan hitta trådar om allt från kategorierna datorer, teknik och prylar, droger, fordon, bostad och familj, kultur, media, politik, samhälle osv. Under varje kategori finner man de mest omdiskuterade trådarna (Se figur 2). I maj 2015 har Flashback närmare 970 000 medlemmar och mer än 50 miljoner inlägg. Alla kan läsa trådarna på Flashback Forum men man måste vara registrerad för att svara på ett inlägg eller skriva ett nytt inlägg i en tråd. Man skaffar sig ett medlemskap genom att välja ett användarnamn och kan sedan välja en profilbild om så önskas. År 2006 infördes ett krav på att man måste fyllt 18 år för att bli medlem. Forumets slogan är ”Yttrandefrihet på riktigt” (flashback.org).

SAMHÄLLE	
Aktuella brott och kriminalfall 18 027 ämnen • 1 536 210 inlägg • 2148 besökare	8-årig flicka misstänkt mördad i... av Konfucius Idag 23:51
Arbetsliv och arbetsmarknad 37 686 ämnen • 570 622 inlägg • 1029 besökare	Jobbat på Liseberg, vet i princip allt... av Olepete Idag 23:53
Brott och brottsbekämpning 10 180 ämnen • 286 483 inlägg • 178 besökare	Polis till er tjänst, ställ frågor av Expe Idag 23:14
Ekonomi 47 666 ämnen • 680 565 inlägg • 962 besökare	Förhindra myndiga barn att sätta sprätt... av Passepartout Idag 23:50
Företagsskvallor 2 898 ämnen • 84 812 inlägg • 163 besökare	Stampen mot konkurs? av Flowerbrenc Idag 23:53
Försvunna personer 502 ämnen • 43 710 inlägg • 62 besökare	Brevbäraren som försvann, Bosse Jansson... av Psykosomalisk Idag 22:20
Juridik 42 978 ämnen • 529 303 inlägg • 392 besökare	Andrahandsboende av contemptus Idag 23:46
Konspirationer och alternativa teorier 3 274 ämnen • 312 771 inlägg • 117 besökare	Liuger medierna om SD:s verkliga stöd ? av murder_u Idag 23:02
Korruption och missförhållanden i offentlig verksamhet 384 ämnen • 10 204 inlägg • 15 besökare	Fryshuset & BidraasFusket - Maj 2014 av Grymkheft Idag 22:54
Kriminalhistoria 2 470 ämnen • 296 658 inlägg • 132 besökare	Fallet Sture Bergwall / Thomas Quick... av Knifvur Idag 23:49
Olyckor och katastrofer 3 556 ämnen • 167 734 inlägg • 377 besökare	Spelmiljonär kraschade lyxbil 16/5 av Lpmaag Idag 23:46
Organiserad brottslighet 1 710 ämnen • 193 203 inlägg • 344 besökare	Irländska asfaltsläggare av superfluent Idag 23:45
Revisionism 621 ämnen • 60 262 inlägg • 13 besökare	Filmtips? av zeke12 Idag 23:42

Figur 2. Kategorin ”Samhälle” med de mest omdiskuterade underrubrikerna i turordning. (Flashback.org)

4.1.1 Trådsystem

Forumet är uppbyggt av trådsystem i olika kategorier och underkategorier. En medlem kan när den vill starta en ny tråd i forumet men det finns vissa regler som gäller kring detta (se bilaga, regler). Utefter att inlägg görs i de olika trådsystemen visas de i kronologisk ordning efter datum och tid och struktureras därför av en platt trådstruktur (Seo et al, 2011). En registrerad användare kan själv skriva nya inlägg i trådarna eller kommentera ett specifikt inlägg för att svara på en fråga eller ge sin åsikt om innehållet. Svarar man på ett inlägg, visas det i en grå ruta med rubriken ”citat”, och det användaren själv skriver hamnar strax nedanför (se figur 3.)

Figur 3. Inlägg i diskussionstråd på Flashback Forum (flashback.org) (text har suddats ut för att inte avslöja användarnamn och text)

4.1.2 Regler

På webbplatsen står det tydligt beskrivet vad som är tillåtet och inte på forumet. Man kan läsa följande riktlinjer. ”Flashback ställer krav på både kvalitet och läsvärde. Trådar som saknar detta kommer att raderas eller låsas. Forumet ska inte heller användas för att starta eller bedriva trakasserier av icke offentliga personer. Medlemmar som motarbetar den fria debatten i forumet, genom att systematiskt publicera inlägg med för låg kvalitet och bristande debattunderlag blir bannlysta” (bilaga, regler) De som bryter mot reglerna riskerar få en varning, bli avstängd eller få en permanent bannlysning. Vid första avstängningen blir man avstängd en vecka, vid andra en månad och vid tredje i sex månader. En varning eller avstängning preskriberas ett år efter att den började verkställas. Användare som begår särskilt allvarliga regelbrott kan bli avstängda från forumet i sex månader utan föregående avstängning. De kan även bli permanent bannlysta. (bilaga, regler)

4.2 Kumla-fallet

I mars 2013 tog en ung flicka sitt liv genom att hoppa framför ett tåg i Kumla utanför Stockholm. Denna tragiska nyhet fick snabbt stort fokus i media och diskuterades flitigt. Rykten och antaganden spreds snabbt på sociala medier om grundläggande faktorer till självmordet och om eventuella gärningsmän. Medierna rapporterade om misstänkt nätmobbning mot flickan och polisen rapporterade senare att en person utpressat den unga flickan och brottsmisstankarna rubricerades som ”utnyttjande av barn för sexuell posering” (Aftonbladet, 2013). Efter att ha spårat den IP-adress med användarnamn från

gärningsmannen gick polisen ut med att det var en 15-årig pojke. Detta visades vara felaktigt och polis gick lite senare ut med beskrivningar om en 45-årig man, som skulle kunnat vara gärningsmannen och rykten florerade ännu mer i synnerhet på Flashback Forum, där man kopplade ihop informationen med personer som passade in på beskrivningen. Ytterligare oskyldiga personer hängdes ut på forumet (NA, 2013).

En 45-årig man från Göteborg häktades och dömdes i november 2013 av tingsrätten till 2 års fängelse för en rad olika sexbrott mot upp till ett 20-tal flickor på nätet (Expressen, 2013). Hovrätten skärpte sedan straffet i februari till 3 år och 6 månaders fängelse med motiveringen att ”han agerat förslaget och hänsynslöst, samt att han utnyttjat flickornas svårighet att värja sig mot hans kontakter (DN, 2014).

5. Metod

Vid avgörande för val av metod vid forskning på Internet är man beroende av sin syn av hur världen omkring är beskaffad, så kallat ontologi (Guba & Lincoln, 1994). Då studien fokuserar på Internet som en socialt konstruerad värld, krävs en metod som gör det möjligt att studera Internet som en social miljö där människor möts och har ett informationsutbyte. Diskursanalys syftar till att tala om och förstå världen genom text och skrift och genom att se Internet som en process kan man se hur utbytet av information ser ut och vad det betyder för människor (Svenningsson et al, 2003). För att kunna ge svar på de frågeställningar som framförts och för att följa uppsatsens övergripande syfte har kvalitativa metoder utförts genom observationer utav data i den tråd som valts ut på Flashback Forum. Kvalitativa metoder på Internet grundar sig i allmänhet på verkligheten från ett perspektiv och för att kunna få en djupare förståelse är flera perspektiv oftast nödvändiga (Svenningsson et al, 2003). Detta ligger till grund för att fler dimensioner av utvald social media har undersökts genom Faircloughs tredimensionella modell, där både texten, den diskursiva praktiken och den sociotekniska kontexten undersöks, för att få en så rik bild som möjligt.

5.1 Observation/utförande

Med utgångspunkt från Jones (1999) kan man tala om tre olika sätt att närma sig Internet. Som en produkt där man är intresserad av att studera mängd eller innehåll i meddelanden användare skickar till varandra i form av text, ljud och bilder. Som en process där man är mer intresserad av hur utbytet av information är organiserat och vad det betyder för människor och som en metafor där man är intresserad av datorkommunikation som uttryck i olika tendenser i det moderna samhället (Jones, 1999). Genom att fokusera på den första av Jones utgångspunkter ämnar studien att observera en diskussionstråd på mikronivå där uppsatsforskaren gått djupare in på ett fåtal personers beteenden i en diskussionsgrupp. Kvalitativa observationer hjälper till att förstå betydelse för olika aktörers ord eller handlingar (Svenningsson et al. 2003).

Observationen är ickedeltagande vilket betyder att jag själv inte varit delaktig i den diskussion som studerats. Observationen är strukturerad vilket Patel Davidsson (2011) menar är så preciserad att det är givet vilka situationer och beteenden som ska ingå i observationen. Man ställer då upp ett antal kategorier som täcker in det studien vill undersöka genom att konstruera ett observationsschema. Svenningsson presenterar ett förslag till schematisk disposition av frågor i analys av texter på nätet grundade från Fairclough och den kritiska diskursanalysen (Svenningsson et al, 2003). De utvalda frågorna som kommer att utgöra studiens observationsschema representerar även Faircloughs tredimensionella modellens två första steg och behandlar därför textens struktur när det gäller interaktionsmönster, textens schematiska struktur, textens produktion och användning. Följande frågor används som grund och kan därför avvika något i uppsatsens resultatdel.

1. Textens *struktur* när det gäller interaktionsmönster

- Vem kontrollerar samtalet?
- Vilken aktör tillåts sammanfatta och dra de huvudsakliga slutsatserna kring den aktuella händelsen?
- Är mönstret av deltagande i samtalet symmetriskt eller asymmetriskt?

- Hur introduceras nya ämnen och av vem?
- Hur skapas och upprätthålls diskussionens regler och agenda?

Textens schematiska struktur

- Hur beskrivs textens aktörer, passiva eller aktiva verbformer?
- Vilka teman framstår som överordnade eller underordnade i texten? Hur kommer detta till uttryck i ordval och meningsbyggnad?
- Hur uttrycker deltagare sin relation till sina yttranden? Övertygelse eller tvekan? Vilka pronomen används? (jag/vi eller man/de).

2. Textens produktion och användning (Diskursiva praktiken)

- Vem har producerat texten, individ eller kollektiv?
- Vilka andra tolkningsmönster och genrer används för att beskriva eller tolka något i den text som analyseras och hur används dessa?
- Vilken grad av entydighet eller ambivalens när det gäller tolkning av ett sammanhang finns i texten? Finns det motsägelser? Olika uppfattningar?
- Används andra texter i texten och i så fall hur? (intertextualitet?) Finns det citat? Är referenser till andra texter implicita eller explicita? Hur förhåller sig texten till andra texter?
- Vilken underförstådd information eller förförståelse bygger texten på?

5.2 Urval

En tydlig avgränsning har gjorts av val av social media. En avgränsning som har resulterat i att fokus är satt till den sociala plattformen Flashback Forum. Den tråd som valts ut och observerats avser fallet med den 13-åriga flickan som tragiskt tog sitt liv den 8e mars 2013. Tråden har valts ut på grund av att den innehåller diskussion, antaganden och rykten kring ett specifikt fall. Tråden heter ”*Kumla: 13-åring tog sitt liv 8/3 -13. 44-åring häktad för sexuellt tvång mm.*”, och har över 3500 inlägg sedan den startades i början av mars 2013. För att kunna göra en mer djupare analys och på grund av studiens omfång har en ytterligare kraftig avgränsning gjorts av trådens inlägg, där de 100 första inläggen valts ut. Jørgensen & Phillips (2002) menar att det ofta räcker att använda ett relativt fåtal antal texter vid diskursanalys. Svenningsson et al (2003) menar även att ämnen inom informatik inte har samma tidsmarginaler som många andra ämnen och kräver därför i många fall korta observationer. Det är inte de passiva användarnas interaktion som är intressanta utan endast hur inlägg och kommentarer kan se ut på ett sådant socialt media. På grund av att jag valt att avgränsa min studie till ett specifikt socialt forum betyder det att de data jag faktiskt får tillgång till inte visar alla dimensioner av kommunikation på sociala forum på Internet. Hade det funnits tid hade studien kunnat omfatta fler forskningsobjekt då man hade kunnat titta på andra sociala medier nätverk för att jämföra de med varandra. Man hade även kunnat studera olika slags diskussionstrådar på just forumet Flashback för att även jämföra dem.

5.3 Etik

Då studien omfattar människor ställer det vissa etiska krav på uppsatsens utförande. Det krävs en viss omtanke till människors integritet och privatliv och det är just det här själva studien delvis också belyser. Det finns inga direkta regler när det gäller etiskt tänkande i forskningssyften men det finns normer och riktlinjer man följer i sitt arbete. HSFR (som idag

kallas för Vetenskapsrådet) utformade en samling normer och riktlinjer 1990 som utgångspunkt för forskningsetiska överväganden (Vetenskapsrådet). Detta kallades för individskyddskravet och kan sammanfattas med att människor som deltar i forskning inte får komma till skada, varken fysiskt eller psykiskt, och de får inte heller förödmjukas eller kränkas. Det finns vissa etiska aspekter att se över då man gör en ickedeltagande observation vilket betyder att de som blir observerade inte vet att man finns (Patel & Davidsson, 2011). Det kan ge etiska problem då dessa personer inte har gett sitt samtycke att bli observerade.

I observationen har text från inlägg presenterats från tråden genom att visa den i textform, utan att på något sätt avslöja de användare som ligger bakom inläggen. Medlemmarna på Flashback är anonyma vilket betyder att en person inte direkt kan bli identifierad genom användarnamn. Eftersom att alla medlemmar är anonyma finns det inte egentligen någon möjlighet att rubba deras riktiga identitet genom att enbart publicera deras inlägg med användarnamn. Då Flashback är ett öppet forum där medlemmarna är medvetna om att de inlägg de gör är öppna för allmänheten bedömer jag att det är rimligt att inte informera dem om att de blir observerade. Individskyddskravet är indelat i fyra krav på forskning. Ett av kraven är informationskravet som går ut på att forskaren ska informera de berörda om att forskning pågår och om forskningsuppdragets syfte (Sveningsson et al, 2003). Ett annat av dess krav är konfidentialitetskravet som går ut på att deltagarna ska ges högsta möjliga konfidentialitet, alltså att personlig information ska lagras på ett sådant sätt att andra inte kan få tag på den. Deltagaren ska inte på något sätt kunna identifieras (Svenningsson et al.2003). Där fullständiga namn skrivits ut i inlägg har uppsatsförfattaren valt i största mån att ersätta dem med **XX**.

5.4 Validitet

Validitet är metodernas möjlighet att fånga in det som ska undersökas och realiteten kräver att man samlar data på ett tillförlitligt sätt (Patel & Davidsson, 2011). Forskaren bör även förhålla sig så neutral som möjligt till forskningsobjektet (Sveningsson et al, 2003). I kvalitativa forskningsmetoder är utgångspunkten att som forskare studera verkligheten genom egna erfarenheter och forskningsintressen (Svenningsson et. al, 2003). Jörgensen & Phillips menar att en noggrann beskrivning av forskningsprocessen är avgörande om läsaren anser studien trovärdig, tillsammans med forskarens tolkningar och argument. Många sidor på Internet har en kort livslängd och kan även uppdateras eller formateras, det är därför viktigt att spara kopior på de sidor studien avser (Svenningsson et al, 2003). Materialet i denna studie har samlats och förvarats i form av skärmdumpar som sedan sparats på hårddisk.

5.5 Datainsamling/Analys

Data-set samlades in från den specifika tråden från Flashback Forum. Ett urval utgjordes av 100 inlägg varav dessa består av det första inlägget postat i tråden fram till inlägg #100. Tidsperioden från dessa inlägg är från 18.13–22.23, samma datum den 13/3-2013. Ingen filtrering av inläggen har gjorts på grund av att de ska få en så verklig och trovärdig bild av hur kommunikationen kan ske i ett naturligt flöde. Hela tråden innehar totalt 3836 inlägg vilket gör att de 100 inlägg som valts ut inte representerar hela tråden, utan ett segment för att visa hur diskursen och kommunikationen kan se ut.

Inläggen sparades ner genom skärmdumpar på datorn för sedan kunna genomläsas noggrant. Kodningen påbörjades med flera genomläsningar av diskussionstråden för att undersöka vilka objekt som fanns representerade i textstyckena. Utefter Faircloughs tredimensionella modellens första två steg, texten och den diskursiva praktiken, har ord, teman, stycken, aktörer och så vidare kategoriserats utefter de frågor som presenterats i studiens observationsschema.

6. Resultat

För att få en så rik bild av observationen som möjligt presenteras inledningsvis en överblick av deltagande i de dataset som studerats. För att fortsatt belysa kontexten i studien presenteras nyckelhändelser under de 100 inlägg som studerats. Sådana händelser ses som centrala för förståelsen av det fenomen som studeras och förmedlar förståelsen till läsaren (Svenningsson et al, 2003). Som stöd för tolkningar som gjorts av insamlat material redovisas excerpt (utdrag) och citat löpande i texten. Detta gör enligt Svenningsson et al. tolkningar mer trovärdiga (ibid). Följande delar visar resultaten av analys med Faircloughs två första steg i den tredimensionella modellen, den diskursiva texten samt den diskursiva praktiken vilka baseras på det observationsschema som presenterats i metodavsnittet. Modellens tredje steg, som i denna studie avser den sociotekniska kontexten representeras som sammanfattande tolkningar i efterföljande diskussionsavsnittets sista del, där jämförelser med uppsatsens teoretiska ramverk görs. Följande resultatredovisning baseras på forskarens egna tolkningar.

6.1 Övergripande fakta och händelser i tråden

Den observerade tråden består av 100 stycken inlägg. Dessa motsvarar inlägg #1 fram till #100 i tråden (#-tecknet markerar att det är ett inlägg). Sammanlagt har tråden 3872 stycken inlägg (augusti 2015). Inläggen som observerats är skrivna inom tiden kl. 18.13–22.23 den 11 mars 2013. 52 användare är medverkande i de 100 första inläggen.

Nyckelhändelser

Från det att tråden startas diskuteras och spekuleras det kring vem flickan är som tagit sitt liv. I samma takt som att media rapporterar om händelsen sprids även rykten och spekulationer kring vem/vilka som fått flickan att må dåligt/mobbats henne, man kopplar detta till negativa kommentarer på bland annat flickans olika sociala medier-konton. Då media rapporterar om en gärningsman i 15-årsåldern med ett specifikt alias (användarnamn i sociala forum och chatprogram), sprids spekulationer och rykten om vem denne person är.

6.2 Textuell dimension/Textens struktur när det gäller interaktionsmönster

Kontroll av samtal

Alla medlemmar ges samma möjlighet och makt att skriva inlägg, citera och kommentera andras inlägg. Moderatorer kontrollerar samtalet och har möjlighet att ta bort inlägg som inte anses relevanta, dela ut tillsägelser och varningar och stänga av användare om de bryter mot reglerna. Detta är troligtvis inget som gjorts i aktuellt urval, det är i alla fall inget man kan se.

Aktörer som tillåts sammanfatta och dra de huvudsakliga slutsatserna kring den aktuella händelsen?

Alla användare tillåts att dra egna slutsatser i tråden. Som ett exempel ligger en länk till en sammanfattning skrivit (den 16 mars 2013) av en användare i trådens första inlägg, dock inlagt som ett tillägg i trådens första inlägg av en moderator.

Ex. (#1) ”En 13-årig flicka valde att sluta sitt liv framför tåget i Kumla. Nu misstänker polisen att ett brott kan ligga bakom det tragiska. Någon som vet mera om detta?
<http://na.se/nyheter/kumla/1.2004719...om-flickas-dod>
 *****
 en sammanfattning:
<https://www.flashback.org/sp42496821>
 Stämningsansökan:
<https://www.flashback.org/sp45281455>”

Symmetriskt eller asymmetriskt deltagande av samtal

Det finns inga regler eller begränsningar på hur många eller hur ofta en användare får skriva inlägg, därför konstateras att deltagandet är asymmetriskt. 51 användare är medverkande i de 100 första inläggen. 32 av dessa har endast skrivit ett inlägg i tråden och fem stycken har skrivit fem eller fler inlägg. Se tabell nedan på fördelningen på antal skrivna inlägg per användare.

Antal inlägg	1	2	3	4	5	7	8
Antal användare	32	9	3	2	2	2	1

Hur nya ämnen introduceras och av vem?

Användarna kommer ständigt med ny information av olika slag, egna åsikter och funderingar, rykten man hört, länkar till tidningsartiklar och sociala medier som You-tube och Facebook m.m. Informationen kan introduceras varsomhelst i tråden och från vem som helst.

Hur skapas och upprätthålls diskussionens regler och agenda?

Grundreglerna finns i regelverket och tråden bevakas av en moderator. Moderatoren har befogenheter att radera inlägg, dela ut varningar och stänga av användare. Användarna själva påpekar och vädjar till varandra även om vad och hur saker ska skrivas.

Textens schematiska struktur

Tråden består av texter som handlar om händelsen, offret, gärningsmannen/männen och trådens användare.

Textens innehåll kan sammanfattas i fem olika huvudteman som presenteras nedan, utöver dessa finns även moderatorinlägg och åsikter om andra användares inlägg i tråden.

1. Medlidande med offret och offrets familj, även om händelsen som ett samhällsproblem

Exempel: "Det är väldigt tragiskt att det ska hända någon som är så ung och har hela livet framför sig" (#42)

2. Nyfikenhet och spekulationer kring offer, gärningsman och vad som har hänt

Exempel: "Kan den där skribenten som skrev på youtube ha något med det hela att göra? Verkar ångerful" (#28)

3. Hot och utpekanden av möjliga gärningsmän (antaganden)

Exempel: "...Jag hoppas den/de som drivit flickan till självmord får sota för vad de gjort, vilka jävla idioter." (#58)

4. Vädjan till att inte avslöja oskyldiga människor (invändningar)

Exempel: "...Jag tror vi ska vara väldigt säkra på vår sak innan vi outar någon i detta fallet. Vi vill ju inte lägga sten på börda för de anhöriga genom att slänga ur oss ogrundade anklagelser." (#77)

5. Explicit information tagen från eller länkar till tidningsartiklar, sociala medier m.m.

Exempel: "Enlig aktuellt säger polisen att någon tagit bilder på tjejen och lagt ut/hotat med att lägga ut dem på nätet" (#46)

Av dessa tycks tema 2 vara mest förekommande i tråden. Tema tre och fyra står ofta emot varandra. I tema tre skrivs med ordval till synes utan tanke på konsekvenser av att peka ut oskyldiga människor.

Textens produktion och användning i kronologisk ordning

Tråden börjar med en länk till en nyhet i Närkes Allehanda: "Polisen utreder brott bakom flickas död" och en där tillhörande text med en fråga som ställs: "En 13-årig flicka valde att sluta sitt liv framför tåget i Kumla. Nu misstänker polisen att ett brott kan ligga bakom det tragiska. Någon som vet mera om detta?" I den länkade artikeln kan man läsa att polisen utreder om kränkande bilder eller filmer har lagts ut på Internet och att det finns en misstänkt i 15-årsåldern.

Därefter följer inlägg av de olika typerna. Nedan presenteras de inlägg som leder fram till att människor pekas ut som möjliga gärningsmän.

I inlägg #8 där en användare skriver att hon/han vet vad flickan hette och frågar om någon kan gräva vidare. Personen erbjuder sig att skicka namnet i ett PM (personligt meddelande som kan skickas emellan två användare).

I inlägg #10 uppmanas skribenten till inlägg #8 att lägga ut namnet på offret i tråden med asterixer (*), (på så sätt blir inte namnet sökbart på sökmotorer).

I inlägg #11 länkas till flickans facebook-sida

Därefter följer inlägg med länk till flickans youtube-kanal (#12)

Ett citat från ett twitter-konto ”alla tror att det är X som tog livet av sig i Kumla! Hon hade försökt förut” (#13)

#14 – länk till en video på flickans youtube-kanal

I inlägg #18 börjar man undra vem killen kan vara. ”Undrar vad den här killen är för jävla as. Och var på nätet han hatade”.

Därefter följer spekulationer kring på vilken social media brottet ska ha skett och vad det är för person som är gärningsman.

I inlägg #31 har man upptäckt på youtube-kontot att någon skrivit en kommentar med ”olämpligt” innehåll. Man kan inte se själva kommentaren för den är borttagen, men man kan se ett svar till kommentaren: ”Som sagt hon är redan död. Hur har du modet att skriva en sån kommentar? Du tillhör gruppen ”mobbare”. Nu börjar användarna i tråden spekulera vem som har användarnamnet HelloHello495 som har skrivit kommentaren.

I inlägg #33 kommer det första ”hotet”:

(#33)

”Helt klart ska mobbaren/mobbarna hängas ut så fort vi får säkra namn. Du/Ni som är anledningen till detta kommer att skita på er när ni får klart för er vad som väntar. Era föräldrar likaså. Finns INGEN ursäkt för ett beteende som resulterar i detta.”

Nu finns det några som vädjar till försiktighet i att avslöja namn, då det kan bli fel person, att oskyldiga ska utpekade som skyldiga.

(#35)

”Ja och SÄKRA namn ska det vara, ofta brukar det först vara någon oskyldig stackare som man tror är skyldig som hängs ut.

(#40) Personen som svarat på den ”olämpliga” kommentaren som var länkad i #31 namnges med för- och efternamn.

(#63) Användaren har letat upp användarnamnet HelloHello495:s kanal på youtube

(#67) Användaren säger sig vara 100% säker på att han sett videon på HelloHello495:s youtube-kanal på Facebook och att han/hon ska luska ut vem det är. Säger också att användarnamnet som slutar på 95 bör avslöja året personen är född.

(#69) En användare drar slutsatsen att HelloHello495 är en av de som ligger bakom självmordet och att personen bor i Kumla. Han namnger också med för- och efternamn en vän till HelloHello495. ”Identiteten på HH495 skall fram och snubben - med familj - skall schavottera.”

(#78) "Kan nu meddela att jag hittat flera personer på facebook som var med på moppeträffen som tidigare länkades. Har dock inte hittat den som la upp videoklippet än."

(#84) Länk till youtubeprofil för personen som kommenterade i #31

(#86) Länk och citat från youtube där HelloHello495 har kommenterat följande på denna video: "Skulle jag någonsin får en unge som dig, så skulle jag adoptera bort eller kväva dig." Känns ju inte helt galet om sådana kommentarer skulle droppat in på även Linns Youtube-kanal.. (Länken går till en annan persons youtube)

(#87) Vännen namnges igen: Som steg ett föreslår jag att vi riktar in oss på XX och hans kvinnliga släktingar (och då helst modern, eftersom det förmodligen svider mest).

(#89) länkar till den namngivna vännens facebook. Säger att "En del av hans vänner prålar med EPA-

(#90) En annan användare länkar till "mobbarnas" facebookidor (10 st)

6.3 Textens produktion och användning (Diskursiva praktiken)

Användarna

Den samlade texten är producerad av 51 olika personer där användarna troligtvis inte känner till varandras identitet. Man vet inte mer om personerna än vilka konton som skrivit vilka inlägg. Av de 51 personerna har fyra titeln moderator, 44 titeln medlem och tre stycken är avstängda medlemmar. Anledningen till avstängningarna behöver inte vara något som skrivits i aktuell tråd och man kan inte utläsa i de 100 inläggen när avstängningen skett. De fyra moderatorerna säger inte heller så mycket om personerna bakom, dels behöver de inte vara moderatörer för den aktuella tråden och dels kanske de inte var moderatörer vid tidpunkt då trådinläggen skrevs.

Redigerade inlägg

Åtta av de 100 inläggen är redigerade. Inlägg 1, 18, 26, 31, 40, 67, 80 och 90. När ett inlägg redigerats står det längst ner i inlägget, med tidpunkt för senaste redigering och av vem redigeringen gjordes. Redigering kan göras av författaren till inlägget och av en moderator.

Ex. Senast redigerad av XX 2013-09-24 kl. 23.28

Man kan inte se vad som ändrats och hur många gånger inlägget redigerats. Undantag är när någon annan användare hunnit citera ett inlägg innan inlägget redigerats, då är inlägget citerat såsom det såg ut när citeringen gjordes. I undersökningens urval finns två sådana exempel. Det första där författaren till inlägg #67 gjort ett tillägg i inlägget efter att en annan användare (#69) redan citerat inlägget.

#67 Jag är 100% säker på att jag sett den där videon på facebook innan (kan tilläggas att jag bor i Örebro-trakten). Ska försöka luska ut vem som la ut den.

EDIT: Youtube-användaren HelloHello495 har kommenterat följande på en video: "Du är ju Ginger! (De är jag dock med så...)" - vilket gör så att man borde kunna exkludera många icke-gingers. Även att användaren slutar på "95" får en jo att tro att det kan vara året h*n är född.

#69 Citat:

Ursprungligen postat av **fraKtur**

Jag är 100% säker på att jag sett den där videon på facebook innan (kan tilläggas att jag bor i Örebro-trakten). Ska försöka luska ut vem som la ut den.

Okej: Vi vet att HelloHello495 är en av de som ligger bakom självmordet... Han är i EPA-traktor-åldern (alltså under 18 år), bor i Kumla och har en nära vän i samma ålder som heter XX...

Identiteten på HH495 skall fram och snubben - med familj - skall schavottera.

I det andra exemplet har en användare (#90) postat "En del av mobbarna." Följt av nio länkar till personliga facebook-profiler. Inlägget är redigerat 2013-03-11 kl. 22:25. Detta inlägg är citerat i inlägg #93 som är postat 2013-03-11 kl. 22:16. Dvs innan #90 blev redigerat. Och här framgår det att det från början var 10 facebook-sidor som var länkade i inlägg #90. Även i inlägg #96 är inlägg #90 citerat med de tio facebook-profilerna. I inlägg #97 postat 2013-03-11 kl. 22:20 kan man anta anledningen till varför en av facebook-profilerna redigerats bort då författaren endast länkar till en address (som sedan är bortplockad i originalinlägg #90) och skriver "Verkar dock inte vara en utav mobbarna utan en väldigt bra vän"

Citering och svar på andras inlägg

Tillsammans producerar användarna texten med egna inlägg beroende eller oberoende av andras. Antingen med ny information eller som vidare diskussion eller kommentarer på andras inlägg. Av de 100 inläggen är 57 stycken svar med citering av andras tidigare skrivna inlägg. 42 av de 100 inläggen har någon gång blivit citerade.

Citerat antal gånger:	0	1	2	3
Antal inlägg	58	32	5	5

De fem inlägg som citerats tre gånger är följande:

#45 Citat:

Ursprungligen postat av **DadoPrso**
Enligt cachade versioner av alla hennes youtube-klipp finns det inga kränkande kommentarer postade.

Vad vill du få ut av detta? Att hon inte var mobbad eller?

#57

Trist att hon tog livet av sig, men det är tråkigt att hon inte kan tänka lite längre och inse att hon genom att hoppa framför ett tåg bara inte tar sitt eget liv, utan även förstör tågförarens liv.

#63

Citat:

Ursprungligen postat av **Vadaadaa**
Hur jäkla svårt skall det vara att skrolla ner bland kommentarerna på <http://www.youtube.com/watch?v=5Usw89JpNw> ?

Där skriver Felicia Harrysson för 1 dag sedan

Som sagt hon är redan död. Hur har du modet att skriva en sån här kommentar? Du tillhör gruppen "mobbare".

som svar på [HelloHello495](#) (Visa kommentaren)

Är detta samma person?<http://www.youtube.com/user/xx>

#72

Alltså är det hon som sjunger den här låten "Farväl"?

Vilken talang som Sverige går miste om isf!! Varför varför valde den vägen?

<http://www.youtube.com/watch?v=xxxxxxxxxxxxxxxx>

Sorglig text :/

#90

En del av mobbarna:

<https://www.facebook.com/x1>

<https://www.facebook.com/x2>

<https://www.facebook.com/x3>

<https://www.facebook.com/x4>

<https://www.facebook.com/x5>
<https://www.facebook.com/x6>
<https://www.facebook.com/x7>
<https://www.facebook.com/x8>
<https://www.facebook.com/x9>

Svarsstruktur

Man kan se sju konversationer i tråden. Med konversationer menas i detta sammanhang när ett inlägg lett till en kedja av citerade inlägg på mer än tre inlägg.

Den längsta konversationen ser ut som presenteras nedan. Konversationsstrukturen delar sig även på 4 olika ställen i så kallade undertrådar.

Inläggskedjan: 31-38-40-43-45-54-61-63-67-69-77-87

#31

Citat:

Ursprungligen postat av **Felicia Harrysson**
1 dag sedan på <http://www.youtube.com/watch?v=5Uzsw89JpNw>
Som sagt hon är redan död. Hur har du modet att skriva en sån här kommentar? Du tillhör gruppen "mobbare".
Svara · som svar på HelloHello495 (Visa kommentaren)

"Vem är HelloHello495? Kan denna personen vara intressant?"

#38

"Är det nån som har koll på vad HelloHello495 skrev?
Kommentaren är borttagen nu"

#40

"Kunde bara se vad **XX** skrev, men döma av hennes svar så skulle möjligtvis HelloHello495 kunna vara intressant. Finns inget annat att gå på just nu.

Personen ifråga skall tydligen vara över 15 år, men sannolikt under 18 då inget nämns om detta i rapporteringen."

#43

"Enligt cachade versioner av alla hennes youtube-klipp finns det inga kränkande kommentarer postade."

#45

"Vad vill du få ut av detta? Att hon inte var mobbad eller?"

#54

"Absolut inte, det visar bara att mobbningen förekommit i andra forum än på youtube. Dessutom var det ett svar de till de som hävdade att de sett kränkande kommentarer

men att dessa hade plockats bort. Detta stämmer helt enkelt inte.”

#61

”Hur jäkla svårt skall det vara att skrolla ner bland kommentarerna på <http://www.youtube.com/watch?xxxxxx>

Där skriver **XX** för 1 dag sedan

Som sagt hon är redan död. Hur har du modet att skriva en sån här kommentar? Du tillhör gruppen "mobbare". ”

#63

”Är detta samma person? <http://www.youtube.com/user/HelloHelxxxx>”

#67

”Jag är 100% säker på att jag sett den där videon på facebook innan (kan tilläggas att jag bor i Örebro-trakten). Ska försöka luska ut vem som la ut den.

EDIT: Youtube-användaren HelloHello495 har kommenterat följande på en video: "Du är ju Ginger! (De är jag dock med så...)" - vilket gör så att man borde kunna exkludera många icke-gingers. Även att användaren slutar på "95" får en jo att tro att det kan vara året h*n är född.”

#69

”Okej: Vi vet att HelloHello495 är en av de som ligger bakom självmordet... Han är i EPA-traktor-åldern (alltså under 18 år), bor i Kumla och har en nära vän i samma ålder som heter **XX**...

Identiteten på HH495 skall fram och snubben - med familj - skall schavottera. ”

#77

”Vet vi verkligen att HelloHello495 är orsaken?

Som jag ser det vet vi endast att han skrev en elak kommentar i BOs YT stream.... inget annat.

Det säger förvisso inte att det inte kan vara han, men det är en helt annan sak.

Jag tror vi skall vara väldigt säkra på vår sak innan vi outar någon i detta fallet.

Vi vill ju inte lägga sten på börda för de anhöriga genom att slänga ur oss ogrundade anklagelser.”

#87

”Detta är metoden för utrökning: Outa först - korrigera och be om ursäkt sedan!

Det viktiga är att röra om i grytan. Att en oskyldig person i flickans närhet pekas ut kan vara riktigt bra, eftersom denne - i sin förtvivlan - kommer att göra allt för att de riktiga illgärningsmännen skall bli kända.

Som steg ett föreslår jag att vi riktar in oss på Daniel Hallström och hans kvinnliga släktingar (och då helst modern, eftersom det förmodligen svider mest).”

Intertextualitet

Andra texter i texten finns i urvalet, både som inklippta citat från och även länkar till andra källor, både till traditionell media och social media.

I urvalet finns:

- 3 Länkar till nyhetsartiklar (Närkes Allehanda, Expressen, SVT)
- 1 inklippta citat från nyhetsartiklar (Närkes Allehanda)
- 12 länkar till facebook-profiler
- 9 länkar till youtubekanaler
- 3 inklippta citat från youtube
- 1 citat från Twitter
- 1 länk till dayviews.com

7. Diskussion

Följande avsnitt presenterar de tolkningar som utgjorts av den diskurs i den tråd i Flashback Forum som noga observerats och analyserats med hjälp av Faircloughs tredimensionella modell, som omfattar texten, diskursiva praktiken och den sociotekniska kontexten. Avsnittet inleder med en övergripande reflektion av den diskurs som framkommer i tråden vilket besvarar vad som skrivs och hur och därför även presenterar den tredimensionella modellens första två steg, texten och den diskursiva praktiken. Senare presenteras de affordances som i tidigare teoriavsnitt har beskrivits och som redogör för möjliga tekniska och sociala egenskaper som kan påverka användares beteenden i sociala medier online, och som svarar på studiens övergripande frågeställning, nämligen vilka egenskaper som påverkar ryktesspridning i sociala medier. Det är denna text som beskriver de sociotekniska tolkningarna som presenterar det tredje steget i Faircloughs trestegsmodell, alltså den i detta fall sociotekniska kontexten. Genom tolkningar presenteras följaktligen hur olika affordances bedöms påverka vad som skrivs i den tråd som analyserats.

7.1 Texten och den diskursiva praktiken – *Vad är det som skrivs*

Den text som förekommer i den observerade tråden innehåller informationsspridning som i teorin karaktäriseras som intertextuellt material och kan verifieras av andra källor, som till exempel länkar till olika nyhetssidor. Den text som däremot är obekräftad och som refereras som rykte förekommer även ständigt i form av bland annat anklagelser, spekulationer, utpekanden och andra yttranden (Marett & Joshi, 2009). En stor del av spekulationerna tycks skrivas av ren nyfikenhet, medan några inlägg tolkas vara rena hot. Många inlägg tolkas att likt Wasko & Faraj (2005) skrivas för att användarna vill öka kunskapen kring ämnet. Diskussionstrådar av sådana slag som den observerade fungerar likt en egen utredning där användare söker sig för att finna information kring ett visst ämne. Rosnows (1998) forskning kring rykten visar att förekomsten av dem är varierande beroende på händelsen och mängden tvetydighet. Ämnet som denna tråd berör är väldigt kraftfullt då det handlar om en flicka som tagit sitt liv på grund av någon slags mobbing. Då händelsen precis har skett och mycket omkring den är oklart har den en stor del tvetydighet vilket också anses leda till ryktesspridningen. Diskursen är i högsta grad personligt inriktad då den behandlar ett brottsfall med en ung flicka som offer och där en eventuell gärningsman även diskuteras flitigt. Som Rosnows (1998) forskning visar, grundar sig de anklagelser som förekommer i tråden utan direkta bevis utan spelar istället på människans antagelser eller misstankar om hur världen fungerar. Användare verkar kunna peka ut olika människor utan konsekvenser. Flashbacks regler säger; ex.

”Att sprida påhittade uppgifter om personer, företag eller organisationer med uppsåt att utsätta dessa för andras missaktning, eller att avsiktligt sprida förvrängd eller påhittad information med uppsåt att vilseleda, är förbjudet.” (bilaga 1).

Men samtidigt säger reglerna att:

”När icke offentliga personer diskuteras, och de riskerar att utsättas för andras missaktning, ska personuppgifterna (namn, personnummer eller kontaktuppgifter) maskeras, där en asterisk (*) ersätter minst en bokstav eller siffra i varje ord eller del.”

Här finner jag reglerna dubbeltydiga vilket möjliggör att de också kan förbises. Det finns exempel där personer pekats ut med namn eller alias och där min tolkning är att den som skrivit inläggen också har för uppsåt att den person som pekats ut även utsätts för andras missaktning. Ett exempel på detta är när en användare bland annat skriver:

”Detta är metoden för utrökning: Outa först - korrigera och be om ursäkt sedan!

Det viktiga är att röra om i grytan. Att en oskyldig person i flickans närhet pekats ut kan vara riktigt bra, eftersom denne - i sin förtvivlan - kommer att göra allt för att de riktiga illgärningsmännen skall bli kända.

Som steg ett föreslår jag att vi riktar in oss på **XX** och hans kvinnliga släktingar (och då helst modern, eftersom det förmodligen svider mest).”

Denna text är både provocerande och innehåller rena hot där en specifik person hängs ut med en uppmaning att ”rikta in oss” på personen och personer i dennes närhet. Någon moderator har inte i de inläggen som observerats gett någon varning eller uppmaning till användare att de bryter mot Flashbacks regler, även om det som här framgår ett namn som har skrivits ut utan asterixer (*). I den längsta av den observerade trådens 7 sammanhängande konversationer framgår ryktesspridningen, utpekanden och hot tydligt i de 12 inläggen den omfattar. I alla de sammanlagda 100 inläggen som observerats och omfattar drygt 4 timmar, hinner inläggen leda från ett första inlägg där en länk presenterar nyheten om att en flicka tagit sitt liv, till att flickans namn, Facebook-profil och Youtube-kanal publiceras. Även vem som ligger bakom flickans självmord hinner diskuteras, där fler men framför allt ett specifikt alias skrivs ut och kort därefter även fullständigt namn på en vän till denna person som publiceras i tråden.

51 användare ägnar sig tillsammans till något slags detektivarbete där man delar med sig av information men även uppmanar varandra till att gräva vidare i informationen. Alla har samma rätt och chans till att svara på inlägg och skriva nya men överrepresenterad i denna tråd är 1 användare som hinner skriva 8 inlägg och merparten av användarna, alltså 32 stycken skriver bara ett inlägg, vilket gör att strukturen är asymmetrisk. De fem huvudteman som tolkats fram i inläggen visar på olika inställning hos användarna. Nyfikenhet och spekulationer är mest framträdande och det tolkas därför att användarna alltså tillsammans försöker att göra någon slags detektivarbete där de ska ta reda på vad som har hänt. Andra teman som medlidande, hot och utpekanden, vädjan om att inte peka ut oskyldiga människor och explicit information som länkar till tidningsartiklar är också framträdande. Vissa inlägg tolkas skrivna för att provocera och för att få fram en reaktion från de andra i tråden som ” *Identiteten på HH495 skall fram och snubben - med familj - skall schavottera*”. Exempel på reaktion till detta som även tyder på en vädjan till att inte peka ut någon oskyldig. ” *Jag tror vi skall vara väldigt säkra på vår sak innan vi outar någon i detta fallet. Vi vill ju inte lägga sten på börda för de anhöriga genom att slänga ur oss ogrundade anklagelser*”.

7.2 Den sociotekniska kontexten - Vilka egenskaper i social media stödjer spridning av rykten?

Följande diskussion ämnar svara på den huvudsakliga forskningsfråga varifrån studien tagit sin ansats med hjälp av Faircloughs tredimensionella modellens tredje steg där texten, den diskursiva praktiken och i det här fallet den sociotekniska kontexten tas i anspråk. Genom de tolkningar som framkommit ur analysarbetet tillsammans med studiens kontext och teori ges författarens syn på de egenskaper som tycks påverka beteenden i den observerade tråden. Teorin kring affordances används som grund för att se hur deras egenskaper påverkar den analyserade diskursen.

Synlighet

Diskussionstråden har en platt struktur vilket underlättar informationssökning och användaren får en överblick där inläggen kan läsas i kronologisk ordning. Detta gör att användaren snabbt får en uppfattning av flödet och trådens kommunikativa händelse. Den ansträngningen Treem & Leonardi (2012) talar om är därför inte särskilt stor då informationen är så pass lättillgänglig. Vem som helst med en internetuppkoppling kan ta del av diskussionstråden på Flashback Forum. Vill man däremot svara på eller skriva ett nytt inlägg krävs att man är medlem och inloggad på sidan. Svarar man på en annan persons inlägg placeras det längst ner i tråden där man tydligt ser vilket inlägg man svarar på genom ”citat” vilket presenterats i föregående analysavsnitt. Då diskussionstråden och dess information är så pass lättillgänglig anses synligheten i tolkningen ha en stor betydelse för vad som också skrivs. Likt Boyd (2010) och Grundin (2006) som menar att social medias förmåga att ge ökad synlighet kring beteenden och information skapar unika konsekvenser, leder den lättillgängliga miljön, som är öppen för alla, tillsammans med den tolkade avsaknaden av följande av regler på Flashback Forum till konsekvenser som att många lätt kan ta del av den information som sprids och i värsta fall är anklaganden och utpekanden av privatpersoner.

Långvarighet

Kommunikationen på Flashback Forum är ihållande då inläggen ligger kvar på obestämd tid. Observationen visar dock att man kan ändra texten i ett inlägg. Ex 1. (”redigerad senast av”) vilket är markerat med texten ”redigerad senast av”. Har en användare dock svarat på ett originalinlägg kommer det inte att ändras. Inget tyder dock på att man kan ta bort inlägg. Om en användare har blivit avstängd efter att ett inlägg har skrivits ligger det fortfarande kvar. Det faktum att inläggen alltid finns tillgängliga ger användare gott om tid att läsa igenom hela trådar och skapa sig en förståelse om diskursen där. Detta tolkas även till underlätta för användaren att känna sig delaktig i diskussionen och därför även bli mer insatt i konversationen och i fallet och därför även kommentera och skriva nya inlägg. Problematik ligger i att inläggen ligger kvar på obestämd tid och får obegränsat med tid att läsas av andra. De utpekanden där privatpersoner och olika Facebook-profiler hängts kommer därför alltid stå kvar.

Redigerbarhet

Som beskrevs i tidigare stycke om långvarighet kan en användare redigera inlägg efter att de är postade. Detta relateras till Hasan & Pfaffs (2006) forskning vilket visar att användning är

stor där man har större chans att redigera publicerat material. I denna tråd syns detta dock i form av en text ”redigerad senast av”, och har någon svarat (citerat) på ett inlägg syns det fortfarande i originalform där. Originalinlägget kan därför spridas utan en chans att ta bort eller redigera det. Detta kan få förödande konsekvenser synnerligen när det gäller utpekningar av olika personer Detta betyder i tolkningen att redigerbarhet inte anses ha stor påverkan till användares inställning till att posta inlägg i den observerade tråden. När man väl har postat ett inlägg når det snabbt till många att läsa.

I diskussionsforumet kan man inte rikta inlägg till en viss användare, alla kan läsa de trådar som postas i tråden. Användare skriver dock ”pma mig”, vilket indikerar på att man kan skicka privata meddelanden mellan användare. En spoiler-funktion har uppmärksammats i tråden vilket indikerar på att en viss information göms, om man inte väljer att trycka på en knapp, som visar den gömda texten.

Association

Enligt författarens tolkningar finns det inga direkta sociala band mellan användare i den observerade tråden. De relationer som uppstår är mellan dem som citerar och kommenterar varandras inlägg. Dessa relationer kännetecknas av instämmande, invändningar, protester och så vidare. De sociala banden kan därför uttolkas som i de olika teman som funnits i trådens observerade inlägg. De som vädjar att inte peka ut oskyldiga människor anses till exempel att stödja varandra medan vissa inlägg istället provocerar och får därför reaktioner.

Det finns inga tekniska algoritmer med användarmönster som i likhet med Facebook där vänner till exempel föreslås för en användare. Användare letar själva upp de trådar de finner intressanta. Man kan också söka efter ett specifikt ämne man är intresserad av. Då de sociala banden i texten inte är framstående ses inte heller association som en särskilt stor bidragande teknisk egenskap till att ryktesspridning sker, förutom där inläggen ses skapa en reaktion hos användarna vilket kan leda till instämmande, invändningar, protester i kommentarerna.

8. Slutsats

Sammanfattningsvis har uppsatsens undersökning resulterat till vad som skrivs i den tråd som observerats och vilka affordances, vilket omfattar Treem & Leonardis (2012) ramverk, som är påverkande egenskaper vid den ryktesspridning som sker på Flashback Forum. De resultat som funnits genom de tolkningar som gjorts av texten, den diskursiva praktiken och den sociotekniska kontexten visar att synlighet och långvarighet tydligt påverkar ryktesspridningen då informationen både är lättillgänglig att finna och kan nås på obestämd tid. Bristen på övervakning av moderatörer och de regler som faktiskt finns leder till att privatpersoners namn skrivs ut samt länkar till deras Facebook- och Youtube-sidor. Identiteten till den flicka tråden avser publiceras redan inom en timma från att det första inlägget skrivs och går fortfarande idag, två år senare att finna i tråden. Detta leder till konsekvenser kan ske långt efter att texten har skrivits. Fler slutsatser som kan dras utöver studiens övergripande forskningsfråga är att diskursen på Flashback Forum bitvis är ganska rå och innehåller många utpekanden och anklagelser även då Flashbacks egna regler säger att påhittade uppgifter med uppsåt att utsätta andra för missaktning eller att avsiktligt sprida förvrängd eller påhittad information med uppsåt att vilseleda är förbjudet. Användares avsikt med postad information är svårtolkad och regeln blir därför dubbeltydig. Egenskaperna synlighet, långvarighet, redigerbarhet och association verkar alla på något sätt bidra till den ryktesspridning som sker i tråden på olika sätt och i varierande omfattning. Andra slutsatser som kan dras är att chansen till anonymitet genom att använda sig av alias skapar en miljö med låg tillförlitlighet.

8.1 Reflektioner över undersökningen

Valet av att studera ett diskussionsforum har i ett första skede inneburit svårigheter i att hitta relevant teori. Andra sociala medie- nätverk som Facebook, Twitter och annan datorstödd kommunikation som epost-konversationer och chattar är mer framstående i forskning idag. Då ryktesspridning i social media är relativt outforskad finns det heller inte tydliga ramverk att efterfölja. Genom att använda metoder som observationer där egna tolkningar dominerar grundar sig också resultaten på just användarens tolkningar. Enligt Sveningsson et al (2003) är detta svårt då det inte finns några bestämda formler för att avgöra vad som är signifikant. Empirins omfattning är vanligtvis mer begränsat än i kvantitativa studier, vilket gör att det inte går att tala om generaliserbarhet och representativitet på samma sätt som i kvantitativa studier. Studien utgick med frågeställningen att undersöka vilka egenskaper som påverkar ryktesspridningen i diskussionsforum. Genom att använda en kritisk diskursanalys står texten och diskursen främst i fokus tillsammans med den sociotekniska kontexten.

Uppsatsens har utfallit till ett resultat där uppsatsförfattaren jämfört tekniska egenskaper av Treem & Leonardis (2012) affordances, det vill säga tekniska egenskaper, och om de stämmer överrens med de egenskaper som tolkats fram i tråden samt vilka konsekvenser det ger.

8.2 Förslag till framtida forskning.

Vilket framkommit av studiens teori är informationsspridning väl utforskat inom sociala medier men däremot är ryktesspridning relativt outforskad när det gäller vad som driver människor till att sprida rykten i sociala medier. De inre och yttre drivkrafterna som driver en

individ till att sprida rykten har inte studerats i studien, ett förslag är därför att kombinera kvalitativa och kvantitativa metoder genom en observation om vad som verkligen skrivs med intervjuer eller enkäter för att undersöka individers egna tankar kring sina egna beteenden. Forskning med algoritmiska uträkningar av ryktesspridning är väl representerade idag. Genom att även kartlägga den ryktesspridning som förekommer genom att studera de tekniska aspekterna och den struktur som föreligger skulle man kunna komma fram till en djupare förståelse för varför och hur rykten sprids så frekvent i sociala medier idag. Genom att studera olika typer av sociala medier med varandra, med varierande struktur och tekniska förutsättningar skulle man även kunna urskilja var skillnaderna ligger och om beteenden skiljer sig i de olika arenorna. Social Media Analys är som framkommit ett tvärvetenskapligt forskningsområde men saknar en teoretisk kärna och behöver därför ett tvärvetenskapligt forskningssamarbete vilket kräver utförliga studier. Tvärvetenskapliga studier är dock tidskrävande och kanske inte rymmer inom en kandidatuppsats tidsramar.

9. Källförteckning

- Aftonbladet (2013) [Elektronisk resurs] <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article16401475.ab>
- Allport, G. W. and L. J. Postman. (1947). *The Psychology of Rumor*. New York, NY: Holt, Rinehart, and Winston.
- Anthony, S. (1973). Anxiety and rumor. *Journal of Social Psychology*, 89, 91-98.
- Baym, N.K.: Tune in, log on: Soaps, fandom, and online community. Sage Publications, Thousand Oaks: CA (2000).
- Bergström, A. (2006). Nyheter, bloggar och offentliga sajter. I Holmberg, S och Weibull. L. (Red.), *Du stora nya värld. Trettiofyra kapitel om politik, medier och samhälle. SOM-undersökningen 2005. SOM-rapport nr 39*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Blanchard, A., & Horan, T. (1998). Virtual communities and social capital. *Social Science*
- Bordia, P., E. Hunt, N. Paulsen, D. Tourish, and N. DiFonzo (2004), "Uncertainty during organizational change: Is it all about control?," *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 13, 345-365.
- Boyd D, Crawford K (2012) Critical questions for big data. *Information, Communication & Society* 15(5):662–679
- Boyd, d. m. (2010). Social network sites as networked publics: Affordances, dynamics and implications. In Z. Papacharissi (Ed.), *A networked self: Identity, community, and culture on social network sites* (pp. 39–58). New York: Routledge
- Boyd, Danah. (2008) Taken out of context. American teen sociality in networked publics. PhD Thesis, University of California, Berkely.
- Bregman, A., & Haythornthwaite, C. (2001). Radicals of presentation in persistent conversation. *Proceedings of the 34th Annual Hawaii International Conference on System Sciences*. Los Alamitos, CA: IEEE Computer Society Press. doi:10.1109/HICSS.2001.926499
- Brown, J. S., & Duguid, P. (2001). Knowledge and organization: A social-practice perspective. *Organization Science*, 12, 198–213. doi:10.1287/orsc.12.2.198.10116
- Burgess J, Bruns A (2012) Twitter archives and the challenges of "Big social data" for media and communication research. *M/C Journal* 15(5):1–7
- BÖRJESSON, MATS, PALMBLAD, EVA (2007), *Diskursanalys i praktiken*, Liber, ISBN: 9789147086443
- Carvalho, V. R., & Cohen, W. W. (2005). On the collective classification of email "speech acts". In SIGIR '05: Proceedings of the 28th annual international ACM SIGIR conference on research and development in information retrieval (pp. 345–352).
- Cong, G., Wang, L., Lin, C. Y., Song, Y. I., & Sun, Y. (2008). Finding question-answer pairs from online forums. In SIGIR '08: Proceedings of the 31th annual international ACM SIGIR conference on research and development in information retrieval (pp. 467–474).

- Danis, C., & Singer, D. (2008). A wiki instance in the enterprise: Opportunities, concerns and reality. *Proceedings of the 2008 Conference on Computer Supported Cooperative Work* (pp. 495–504). New York: ACM. doi:0.1145/1460563.1460642
- Dennis, A. R., Fuller, R. M., & Valacich, J. S. (2008). Media, tasks, and communication processes: A theory of media synchronicity. *MIS Quarterly*, 32, 575–600
- Di Fonzo, N., P. Bordia, and R. L. Rosnow. (1994). "Reining in Rumors," *Organizational Dynamics* 23, pp. 47-62.
- Ding, X., Danis, C., Erickson, T., & Kellogg, W. A. (2007). Visualizing an enterprise wiki. *Proceedings of CHI '07 Extended Abstracts on Human Factors in Computing Systems* (pp. 2189–2194). New York: ACM. doi:10.1145/1240866.1240978
- DN (2012) Upploppsstämning i Göteborg efter rykten på nätet. [Elektronisk resurs] <http://www.dn.se/nyheter/sverige/upploppsstamning-i-goteborg-efter-rykten-pa-natet/>
- DN (2013) Åtal för misstänkt förtal på instagram. [Elektronisk resurs] www.dn.se/nyheter/sverige/atal-for-misstankt-fortal-pa-instagram/
- Erera, S., & Carmel, D. (2008) Conversation detection in email systems. *Lecture Notes in Communication*.
- Erickson, T., & Kellogg, W. (2000). Social translucence: An approach to designing systems that support social processes. *ACM Transactions on Computer–Human Interaction*, 7, 59–83. doi:10.1145/344949.345004
- Expressen 2013 [Elektronisk resurs] <http://www.expressen.se/nyheter/kumlamannen-far-tva-ars-fangelse/>
- Fairclough, Norman and Wodak, Ruth (1997) "Critical discourse analysis: an overview", in Teun van Dijk (ed.), *Discourse and Interaction*. London: Sage, pp. 67-97
- Ferrara, K., Brunner, H., & Whittemore, G. (1991). Interactive written discourse as an emergent register. *Written Communication*, 8, 8-34. doi: 10.1177/0741088391008001002
- Gergle, D., Millen, D., Kraut, R., & Fussell, S. (2004). Persistence matters: Making the most of chat in tightly-coupled work. *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 431–438). New York: ACM. doi: 10.1145/985692.985747
- Grudin, J. (2006). Enterprise knowledge management and emerging technologies. *Proceedings of the 39th Annual Hawaii International Conference on System Sciences*. Los Alamitos, CA: IEEE Computer Society Press. doi:10.1109/HICSS.2006.156
- Guba, E.G & Lincoln, Y.S (1994) *Competing Paradigms in Qualitative Research*. I Denzin, N.K & Lincoln, Y.S (red.) *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks: SAGE.
- Hasan, H., & Pfaff, C. (2006). *Emergent conversational technologies that are democratising information systems in organisations: The case of the corporate wiki*. Faculty of Commerce–Papers, *University of Wollongong*. Retrieved from <http://works.bepress.com/hhasan/14>

- Herring, Susan C. (1999a). Interactional coherence in CMC. *Journal of Computer Mediated Communication*, 4(4).
- Herring, S. C. (1996). Two variants of an electronic message schema. *Computer-mediated communication: Linguistic, social and cross-cultural perspectives* (pp. 81-105). Amsterdam, Holland: John Benjamins.
- Licklider, J.
- Jones, S.(1999) *Studying the Net*. I Jones, S (Red.), *Doing Internet Research. Critical Issues and Methods for Examining the Net*. Thousands Oaks: Sage Publications.
- Jørgensen, J, M & Phillips J, L. (2002), *Discourse Analysis as Theory and Method* | DOI: 10.4135/9781849208871 Print ISBN: 9780761971115 | Online ISBN: 9781849208871
- Knapp, R. (1944). "A Psychology of Rumor," *Public Opinion Quarterly* 8 (1), pp. 22-37.
- Lin, C., Yang, J. M., Cai, R., Wang, X. J., Wang, W., & Zhang, L. (2009). Modeling semantics and structure of discussion threads. In *The 18th international world wide web conference (WWW '09)* (pp. 1103–1104).
- Levmore Saul, Nussbaum C. Martha, *The offensive Internet: speech, privacy, and reputation*, Cambridge : Harvard University Press, 2010.
- Lomborg, Stine (2011). *Social Media. A genre perspective*. PhD thesis, Aarhus University
- Lüders, Marika (2008). Conceptualizing personal media. *New Media & Society*, 10(5), 683-702.
- Manovich L (2012) *Trending: the promises and the challenges of big social data*. In: Gold MK (ed) *Debates in the digital humanities*, University of Minnesota Press, Minneapolis, pp 460–475
- Marett, Kent, Joshi K.D (2009) *The Decision to Share Information and Rumors: Examining the Role of Motivation in an Online Discussion Forum* Volume 24, Article 4, pp. 47- 68, January 2009.
- Mitra, A., Cohen, E.: *Analyzing the web: directions and challenges.*, In: Jones, S. (ed.) *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net*, pp. 179–202. Sage, Thousand Oaks, CA (1999)
- NA, (2013) . Så pekades Lasse ut som sexualbrottsling [Elektronisk resurs]
<http://na.se/nyheter/kumla/1.2008438-sa-pekades-lasse-ut-som-sexualbrottsling>
- Neumann, I, B (2003). *Mening Materialitet Makt. En introduktion till diskursanalysen*. Lund: Studentlitteratur.
- Orlikowski, W. J., & Barley, S. R. (2001). Technology and institutions: What informationsystems research and organization studies can learn from each other. *MIS Quarterly*, 25, 145–165.
- Patel R. & Davidson B. (2011.) *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, Lund: Studentlitteratur, 1991
- Patton, M.Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). Newbury Park, CA: Sage, 532 pp., \$28.00 (hardcover)

Preece, J., 2000. *Online Communities: Designing Usability, Supporting Sociability*. Wiley, Chichester

Preece C.S. de Souza, J. (2003) / A framework for analyzing and understanding online communities, *Interacting with Computers* 16 (2004) 579–610

Rice, R. E. (1987). Computer-mediated communication and organizational innovation. *Journal of Communication*, 37(4), 65–94. doi:10.1111/j.1460-2466.1987.tb01009.x

Rosnow, R. L. (1988). "Rumor as Communication: A Contextualist Approach," *Journal of Communication* 38 (1), pp. 12-28.

Ryan, R. and E. Deci. (2000). "Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions," *Contemporary Educational Psychology* 25, pp. 54-67.

Said Dina, Wanas Nayer, CLUSTERING POSTS IN ONLINE DISCUSSION FORUM THREADS, *International Journal of Computer Science & Information Technology (IJCSIT)*, Vol 3, No 2, April 2011

Schultz, Mårten (2013) *Näthat: rättigheter och möjligheter / Mårten Schultz ; med Gustav Wiklander [och nio andra]* Stockholm: Karnov Group, 2013

Steinfeld, C., DiMicco, J. M., Ellison, N. B., & Lampe, C. (2009). Bowling online: Social networking and social capital within the organization. *Proceedings of the Fourth International Conference on Communities and Technologies* (pp. 245–254). New York: ACM. doi:10.1145/1556460.1556496

Sveningsson Elm, Malin, (2003) *Att fånga nätet : kvalitativa metoder för Internetforskning / Malin Sveningsson, Mia Lövheim, Magnus Bergquist* Lund : Studentlitteratur, 2003

Seo J. (&) _ W. Bruce Croft _ D. A. Smith (2011), *Online community search using conversational structures*, Center for Intelligent Information Retrieval, University of Massachusetts, Amherst, MA 01003, USA

Stieglitz Stefan, Dang-Xuan Linh, Bruns Axel, Neuberger Christoph. (2014) *Published online: 2014-02-15, Business & Information Systems Engineering* 2|2014

Sunstein Cass R (2009) *On Rumors: How Falsehoods Spread, Why We Believe Them, What Can Be Done* Hardcover – September 29, 2009

Thom-Santelli, J., Cosley, D., & Gay, G. (2010). What do you know?: Experts, novices and territoriality in collaborative systems. *Proceedings of the 28th International Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1685–1694). New York: ACM. doi:10.1145/1753326.1753578

Thomsen, S.R., Straubhaar, J.D., Bolyard, D.M.: *Ethnomethodology and the study of online communities: exploring the cyber streets*. *Inform. Res.* 4(1). <http://informationr.net/ir/4-1/paper50.html> (1998). Accessed 20 March 2007

Treem, J.W. & Leonardi, P.M. (2012). Social Media Use in Organizations: Exploring the Affordances of Visibility, Editability, Persistence, and Association. *Communication Yearbook*, 36, 143-189.

Uppdrag Granskning (2013). Män som näthatar kvinnor. [TV-program] Sveriges Television, SVT 1 9 februari.

Vetenskapsrådet [Elektronisk källa] *Individskyddskravet*
<http://codex.vr.se/forskarensetik.shtml>

Walther, J. B. (1993). Impression development in computer-mediated interaction. *Western Journal of Communication*, 57, 381–398. doi:10.1080/10570319309374463

Wang, L., & Oard, D. W. (2009). Context-based message expansion for disentanglement of interleaved text conversations. In *Proceedings of human language technologies: The 2009 annual conference of the North American chapter of the association for computational linguistics* (pp. 200–208).

Wasko, M. and S. Faraj. (2005). "Why Should I Share? Examining Social Capital and Knowledge Contribution in Electronic Networks of Practice," *MIS Quarterly* 29 (1), pp. 35-57.

Wikipedia [Elektronisk resurs] http://sv.wikipedia.org/wiki/Flashback_forum.

Wikipedia [Elektronisk resurs] Yttrandefrihetslagen:
<http://sv.wikipedia.org/wiki/Yttrandefrihetsgrundlagen>

Yeh, J. Y., & Harnly, A. (2006). Email thread reassembly using similarity matching. In *CEAS 2006—Third conference on email and anti-spam*.

Zhang, J., Qu, Y., Cody, J., & Wu, Y. (2010). A case study of micro-blogging in the enterprise: use, value, and related issues. *Proceedings of the 28th International Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 123–132). New York: ACM. doi:10.1145/1753326.1753346

10. Bilagor

10.1 Netikett Flashback Forum

Den som bryter mot netiketten riskerar varning.

0.01. Rubrik

Trådens rubrik ska ge en rättvisande bild av vad tråden handlar om. Är startinlägget huvudsakligen en fråga ska rubriken sluta med ett frågetecken.

0.02. Trådstart och forumval

Var noga med att posta ditt inlägg i rätt underforum. Ditt inlägg ska ha anknytning till det ämne som forumet avser. Starta inte en ny tråd ifall det redan finns en lämplig tråd.

0.03. Trams och off-topic

Inlägg som är off-topic eller trams kan raderas utan förvarning och motivering.

0.04. Korspostning

Att korsposta, det vill säga att posta liknande inlägg i flera olika trådar eller skapa liknande trådar i flera forum, är förbjudet.

0.05. Avatar och signatur

Din avatar får inte innehålla något som kan uppfattas som olämpligt på en arbetsplats. Avatarens eller signaturens innehåll får inte bryta mot forumets regler. Att olovligen utge sig för att vara admin eller moderator är inte tillåtet.

0.06. Moderatorsåtgärder

Moderatorsåtgärder ska inte kommenteras i tråden. Vid frågor och synpunkter ska berörd moderator kontaktas via PM.

0.07. Spoilerfunktionen

Vid postande av information som kan vara känslig för andra användare, såsom hur serier eller filmer slutar, ska spoilerfunktionen användas.

0.09. Falsk ryktesspridning

Att sprida påhittade uppgifter om personer, företag eller organisationer med uppsåt att utsätta dessa för andras missaktning, eller att avsiktligt sprida förvrängd eller påhittad information med uppsåt att vilseleda, är förbjudet.

0.10. Personuppgifter

När icke offentliga personer diskuteras, och de riskerar att utsättas för andras missaktning, ska personuppgifterna (namn, personnummer eller kontaktuppgifter) maskeras, där en asterisk (*) ersätter minst en bokstav eller siffra i varje ord eller del.

10.2 Regler Flashback Forum

Den som bryter mot någon av reglerna riskerar varning, avstängning eller permanent bannlysning.

Vid första avstängningen blir man avstängd en vecka, vid andra en månad och vid tredje i sex månader. En varning eller avstängning preskriberas ett år efter att den började verkställas.

Användare som begår särskilt allvarliga regelbrott kan bli avstängda från forumet i sex månader utan föregående avstängning. De kan även bli permanent bannlysta.

1.01. Reklam och annonsering

Privata eller kommersiella annonser, så som köpes-, säljes- eller bytesannonser, inlägg innehållande reklam eller inlägg med annat innehåll som användaren tjänar pengar eller andra fördelar på, är förbjudna.

Regelns syfte är att förhindra att användarna använder forumet för annonsering av egna eller andras varor och tjänster, detta på grund av att Flashback i första hand är ett diskussionsforum och inte ett köp- och säljforum. Undantag finns genom Recycle your stuff, men där gäller vissa specialregler.

Det gamla uttryckliga förbudet mot spam är borttaget, och inkluderas numera i huvudregeln om förbud mot reklam. Vad som är spam är inte alltid alldeles självklart, bortsett från det självklara att det måste vara en viss mängd, men som utgångspunkt gäller att användaren i sig inte behöver tjäna på att posta spam. Det är alltså lika förbjudet att posta en mängd inlägg med innebörden att ett specifikt företag har rea som att posta en länk till ens egen webbshop eller liknande; i fråga om spam är det inte avsändaren som är relevant utan mängden inlägg som postas.

Regeln innebär en hel del gränsdragningsproblem som inte alltid är lätta att lösa. En ofta återkommande fråga är i vilken mån man får posta inlägg med tips om sin egen webbplats (att ha den i signaturen är fortfarande tillåtet). Här får man göra en bedömning från fall till fall men vissa huvudsakliga utgångspunkter kan ändå tas. Användarens eventuella koppling till bloggen (när detta inte är explicit), huruvida inläggen är on-topic eller off-topic (och också även om inläggen innebär en bump av tråden) samt antalet inlägg/ration som promotar stället. Av detta får man sedan göra en samlad bedömning för att se om detta är ett tillåtet postande (såsom ofta förekommer i Länktips) eller om det är otillåtet i meningen att användaren tjänar pengar eller andra fördelar på det. Referallänkar (även i signaturen) är fortfarande förbjudna, och går under kategorin inlägg med innehåll som användaren tjänar pengar eller andra fördelar på.

Kontaktannonser är förbjudna, bortsett från i vissa specifika trådar (exempelvis tråden om resällskap till festivaler) och forum (Resekompisar). Är du osäker på gränsdragningen, kontakta en av forumets moderatorer.

Det är fortfarande tillåtet att fråga om allmänna köptips angående olika saker, så länge det inte slår över i en köpesannons. Det är således skillnad mellan "någon som säljer XX" och "någon som vet var jag kan köpa XX", där det första är förbjudet medan det andra är tillåtet.

Det är inte tillåtet att söka efter personer att intervjua eller att leta deltagare till olika undersökningar.

Företag kan i vissa fall ha möjligheten att marknadsföra sina produkter i ett specifikt forum. Detta är endast tillåtet efter godkännande från Flashback, och marknadsföringen kan enbart ske i det specifika forumet.

1.02. Upphovsrättsskyddat material

Spridning eller publicering av upphovsrättsskyddat material utan upphovsmannens tillstånd är förbjudet.

Denna regel finns för att hindra att forumet används som redskap för spridning av upphovsrättsskyddat material. Den är också den regel som har störst variation i straffskalan. Detta beror på att regeln 0.08. har slagits samman med 1.02.

Det är inte tillåtet att efterfråga eller publicera direktlänkar för att på illegal väg få tillgång till filer och material som exempelvis musik, filmer och datorprogram. Inte heller är det tillåtet att använda forumet som redskap för sådan spridning. Däremot är det tillåtet att länka till webbplatser och program som möjliggör detta, samt även diskutera ämnet som sådant. Det är också tillåtet att länka till etablerade webbplatser som exempelvis YouTube, även i de fall där det finns orsak att tro att den som laddat upp materialet inte innehar upphovsrätten.

Det är inte tillåtet att efterfråga eller publicera direktlänkar om streamad tv över internet i syfte att på illegal väg få tillgång till nordiska bolags sändningar eller sändningar där nordiska bolag har primärrättigheter.

Det är inte tillåtet att efterfråga eller publicera direktlänkar i syfte att marknadsföra illegal avkodning av tv-signaler (till exempel piratkort, cardsharing, dreambox).

Det är inte tillåtet att citera hela verk eller artiklar utan upphovsmannens tillstånd. Citeras delar ska källa anges.

1.03. Hets mot folkgrupp

Att hetsa eller hota med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning är förbjudet.

Denna regel förbjuder att man sprider, förespråkar eller rättfärdigar hat grundat på intolerans. Regeln bygger på den internationella termen "hate speech", och ska inte blandas ihop med den svenska lagen med samma namn. Den internationella termen förklaras som "uttryckssätt som sprider, förespråkar eller rättfärdigar hat grundat på intolerans".

Det är tillåtet att uttrycka missaktning för en eller flera utpekade folkgrupper, men inte att hetsa eller hota. Det betyder att det är tillåtet att säga att man exempelvis ogillar en specifik folkgrupp, men det är inte tillåtet att säga att man anser att alla inom denna folkgrupp borde utrotas eller att man anser att det är bra ifall en person inom denna folkgrupp blir mördad.

1.04. Uppvigling

Det är förbjudet att uppvigla eller att organisera brottslig verksamhet från forumet.

Denna regel finns för att förhindra uppmaningar om att bryta mot lagen. Det är tillåtet att diskutera brottslig verksamhet, men inte att uppmana allmänheten att bryta mot lagen.

För att ett inlägg ska omfattas av regeln krävs det att det riktar sig mot en grupp människor och inte till en enskild person. Uppmaning till en enskild person att exempelvis hacka konton eller att sätta eld på en persons bil är inte att betrakta som uppvigling.

Det måste även röra sig om en uppmaning till brottslig gärning för att det ska vara uppvigling. Brott som kan vara aktuella är exempelvis datorintrång (det vill säga att man ber andra användare att hacka ett konto) och ofredande.

1.05. Barnpornografi

Det är förbjudet att efterfråga eller sprida länkar till pornografiska bilder eller filmer med personer som är under 18 år.

Denna regel finns för att hindra att forumet (via inlägg, PM eller chat) används i syfte att sprida barnpornografi. Regeln gör undantag för länkar där gärningen med hänsyn till omständigheterna är försvarlig.

1.06. Användarnas anonymitet

Att på forumet (via inlägg, PM eller chat) posta, eller hota att posta, personuppgifter eller annan information, med uppsåt att avslöja en annans användares identitet är förbjudet, med undantag för sådana uppgifter som användaren själv publicerat i forumet. Att sammankoppla användares alternativa konton eller konton på andra forum eller webbplatser är förbjudet.

Flashback Forum kan sägas byggas på två grundpelare: den fria debatten och anonymitet. Anonymiteten ger individer med marginaliserade och stigmatiserade åsikter en plattform att framföra sina åsikter utan att de riskerar att det medför några konsekvenser för deras liv.

För att denna anonymitet inte ska sättas på spel är det förbjudet att avslöja information som leder till att någon riskerar att förlora sin anonymitet. Det är exempelvis förbjudet att avslöja en annans användares namn- eller personuppgifter, adress eller telefonnummer. Även annan information som kan binda en användare till en fysisk person är förbjuden att posta.

Det är vidare förbjudet att sammankoppla flera användare på Flashback med varandra. Det kan finnas skäl till att en person önskar använda två eller flera konton, och så länge detta inte bryter mot reglerna är det ingenting som någon bör lägga sig i eller kommentera. Det är också förbjudet att sammankoppla ett konto på Flashback med ett konto eller användarnamn på en annan webbplats.

Vissa användare är dock helt öppna med vilka de är, och det är givetvis i en sådan situation fullt tillåtet att påpeka vem som ligger bakom detta konto. Det finns även exempel på andra situationer med delvis självvoutning, exempelvis om en användare har skrivit mycket om var han eller hon bor, och i dessa fall är det därför inte ett brott mot regel 1.06 att i ett inlägg påpeka detta.

1.07. Alternativa konton

Missbruk av alternativa konton är förbjudet. Det är inte heller tillåtet att posta inlägg eller PM på forumet (inklusive chatten) genom ett alternativt konto ifall man är avstängd eller bannlyst från forumet.

Visa förtydligande av denna regel.

Vad regelns första mening förbjuder är missbruket. Missbruk av alternativa konton kan ske på olika sätt, men det vanligaste är att samma person postar inlägg med alternativa konton vilka stöder varandras åsikter och på så sätt får ett övertag i en diskussion. Detta behöver inte ske i samma tråd, utan kan ske även på andra sätt. Däremot är det inte per automatik förbjudet att omväxlande använda olika konton i samma tråd, så länge dessa inte missbrukas.

Andra meningen förbjuder att man postar inlägg eller PM på forumet eller använder chatten om man är avstängd. Detta gäller även om man är avstängd på grund av att man är under 18 eller om man har blivit avstängd på grund av KFK. Undantag från förbudet är att skriva inlägg i forumet Feedback eller att skicka ett PM till en moderator eller en admin via sitt alternativa konto.

Bryter man mot regel 1.07 kommer både ens huvudkonton och alternativa konton att bli avstängda.

1.08. Hot och personangrepp

Grova personangrepp, trakasserier, hot eller förtäckta hot riktade mot andra användare är förbjudet.

Denna regel är till för att undvika att användare skräms till tystnad av andra användare genom att utsättas för hot eller liknande. Det är dock en hög tolerans mot invektiv och personliga tillmälen på Flashback, vilket gör att tonen i vissa inlägg kan förefalla hård.

De inlägg som anses allvarligast är kombinationer av regel 1.08 och 1.06, det vill säga att man i samband med hotet också uppger att "jag vet vem du är" eller liknande. Regeln gäller bara för hot mot andra användare.

1.09. Narkotikahandel

All form av narkotikahandel (köpes, säljes, bytes, skänkes), även via PM och chat, är förbjuden.

Denna regel är en spegling av regel 1.01., men är utmejslad för att särskilja mellan handel och utbyte av narkotika och handel och utbyte av andra varor. Även här gäller att det är tillåtet att fråga var man kan få tag i narkotika. Det vill säga "någon som vet var jag kan köpa XX" men här är risken för genomsyn betydligt högre än för regel 1.01. Om man vill ha allmänna upplysningar om var droger finns eller allmänna diskussioner om tillgång till narkotika i en viss stad eller plats måste man alltså vara tydlig med att det inte är en förtäckt köpesannons. Inlägg i stil med "var kan man köpa E i Göteborg?" eller inlägg med en avslutande disclaimer "obs, detta är ingen köpesannons" kan alltså komma att bedömas som köpesannons trots utformningen. Det är emellertid svårt att dra upp några exakta bedömningsgrunder, utan det görs i varje enskilt fall en samlad bedömning.

1.11. Spridning av datavirus och annan skadlig kod

Att sprida länkar till datavirus eller annan skadlig kod är förbjudet om det inte görs uppenbart att länkarna är skadliga.